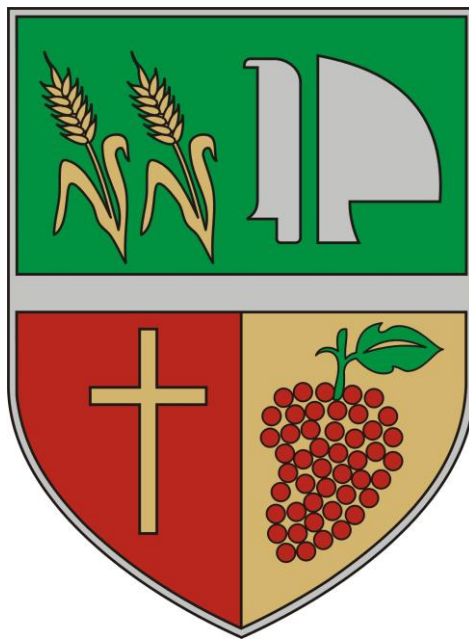

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**
(egységes szerkezetben)

Vaszar Község Önkormányzata

2013-2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	69
8. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	70
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	71
1. A HEP IT részletei	71
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	71
A beavatkozások megvalósítói	73
Az intézkedési területek részletes kifejtése	75
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	91
3. Megvalósítás	99
A megvalósítás előkészítése	99
A megvalósítás folyamata.....	99
Monitoring és visszacsatolás	100
Nyilvánosság	100
Érvényesülés, módosítás.....	101
4. Elfogadás módja és dátuma.....	103
0-s és nincs adattáblázat.....	103

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vaszar Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Pápától nyolc kilométerre észak-északkeletre elterülő község ősi település. A határai között az 1930-as és 1960-as években végzett régészeti kutatások egyértelműen bizonyítják, hogy ez a táj az őskortól kezdve lakott volt. A bronzkor, a korai vaskor, az avarok időszaka majd a honfoglalás idejéből előkerült tárgyi emlékek azt igazolják, hogy kedvelt és az emberi életfeltételek kialakítására igen alkalmas terület volt ez már ősidőktől fogva. Erdő és mocsaras tőrendszer vette körül a dombvonulatot, melyen a község épült.

Vaszar nevének első írásos említését 1238-ban találjuk, amikor IV. Béla király parancsára Albeus mester esztergomi kanonok és nyitrai főesperes összeírta a pannonhalmi apátság javait, s az apátság birtokaként felvett Vanyola falu szomszédait is megörökítette: Kendy, Zeruhu és Wascur — ez utóbbi a későbbi (és máig is megfejtetlen etimológiájú) Vaszar név első előfordulása. Egy másik oklevél szerint 1290-ben a falunak saját papja van, az Erdődy-család levéltárában talált okirat szerint pedig 1332-ben „Vozor a győri egyház területe.” Ez az állapot hosszú évszázadokra így is maradt, mert a község a győri püspök Veszprém megyei birtokainak adószedő központja lett. A „Vaszarkés” elnevezésű tizedkerülethez 25 környező település tartozott.

A középkori fejlődés a 16. század első harmadáig tartott, amikor az 1529. évi török hadjárat falvak sokaságát pusztította el a Bakony északi peremvidékén. Az 1531. évi adóösszeírás szerint Vaszart a törökök fölégették, lakói elmenekültek. 1567–1592 között török uralom alatt állt, 1593–1594-ben pedig, amikor a török Veszprém, majd Győr várát ostromolta, ismét pusztasággá változott. 1604-ben Pethe Márton, a győri püspökség adminisztrátora hatévi teljes adó- és robotmentességet ígért a Vaszaron letelepülő, ott házat építő kolonosoknak. E telepések katolikusként érkeztek, néhány évtized alatt azonban reformátusokká lettek: 1615-ben és 1625-ben prédikátorukat említik az okiratok. 1629-ben azonban a templomot és a paplakot elfoglalták az evangélikusok, mígnem 1646-

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

ban Dallos Miklós győri püspök visszavette az egyház javait. Ezt az erőszakos visszafoglalást az 1647. évi IV. tc. 17. §.-a érvénytelenítette és a templomot, az iskolát és a paplakot is az evangélikusoknak adta vissza. Az evangélikus gyülekezet az 1680-as, 1690-es évek pusztító harcaiban fölmorzsolódott, s az 1702-ben újraalapított katolikus anyaegyház a 18. század első évtizedeiben egyvallásúvá, katolikussá tette a falut. Az 1697–1698-tól lassanként visszatelepülő vaszariak újjászervezik saját és községük életét: első dolguk, hogy paplakot építsenek, noha még csak egy világi kisegítő, ún. licenciátus (Horváth Mihály) vezeti a plébániát. 1700-ból fennmaradt a falu pecsétje, tehát a községi önkormányzat helyreállt, 1702-ben pedig Farkas János József személyében — hosszú kihagyás után — ismét plébánost kap Vaszar. Iskolamesteréről már 1710-ből tudunk, tehát a népiskolai elemi oktatás közel háromszáz éves múltra tekint vissza. A véres harcokban romba dőlt templomát 1721 körül építik újjá, s 1780-ban kibővítik a szűkösnek bizonyult szentegyházat. A falu földesura továbbra is a győri püspök, akivel 1744-ben szerződést kötnek a jobbágyság, mely biztosítja a szabadmenetelt, meghatározza a robotot és más járandóságokat. A lakosok jogszolgáltatási fóruma a győri püspök úriszéke. A népesség a 18. század végén tiszta magyar és tiszta katolikus. A lakosság 1698-ban 139 fő, 1785-ben 1277 fő, 1890-ben 1946 fő, 1910-ben 2126 fő, 1960-ban 2267 fő.

A 19. században erőteljesen növekedett a zsellérek száma. A falu határa kétnyomásos, termékeny. „Gyula” elnevezésű szőlőhegye is e században nyer nagyobb jelentőséget, bár a szőlő telepítését már a 18. század közepén megkezdték. A szőlőhegy bizonyos fokú önkormányzattal rendelkező (vezetője a hegyester), pecsétje 1800-as dátummal maradt ránk. A jobbágyság eljárta Pápára és másfelé munkát vállalni, vagy részcséplést végeztek a püspöknek, illetve jobb módú gazdáknak. A püspöki uradalom tégláégetője is adott munkát a vaszariaknak.

1848-ban Kolossváry Ferenc plébános vezetésével 93 fő áll a nemzetőrök közé s vesz részt a Drávavonal védelmében, a lakosság pedig egy emberként adakozott „a hazának jelen aggasztó körülmények közti fölsegelésére.”

A századforduló idején Vaszart is elérte a kivándorlási hullám: az 1900-as évek elején tucatnál több személy járta meg Amerika földjét, hogy szerencsét próbáljon és családjá számára jobb körülményeket teremtsen. 1905-ben az egyházközség és a falu új, korszerű, emeletes népiskolát épített, ma is ebben folyik a vaszari gyermekek oktatása. 1994-ben a község szülöttének, Ihász Gábor (1804–1880) nyelvész paptanárnak a nevét vette fel az intézmény.

A kisparaszti gazdaságok száma megnövekedett a 20. század első felében (1910-ben 180 tíz hold alatti birtokost jegyeztek föl, 1941-ben már 310-et.) A község területe 1935-ben 5591 katasztrális hold volt, melyből a legnagyobb részt a püspök, az egyházközség, a község és hét középbirtokos birtokolta. A művelhető határ 59%-a kisbirtokosok kezén volt.

1945 után földet osztottak, 1950-ben a kommunista rezsim államosította az egyházi és uradalmi földeket, a katolikus népiskolát. A plébánost folytonosan zaklatta az ÁVH, mire ő elmenekült és titokban az egyik szőlőhegyben húzta meg magát 1956-ig, amikor feldíszített hintón hozta vissza a plébániára a lakosság. Az 1959-ben indított téceszervezés nyomán Zimits Tibor vezetése alatt megalakult a Vaszari „Hunyadi” Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, amely egészen az 1990-es évekig az ország egyik leghíresebb gazdasága volt, magába foglalta a környékbeli falvakat és azok művelhető földjeit, mintegy tizenhatezer hektárnyi termőterületet.

Vaszar ma megközelítőleg 1600 lakosú, önálló önkormányzatú község, portalaníttott úthálózattal, vezetékes ivóvízzel, telefon- és földgázhálózattal, napközitthonos óvodával, nyolcosztályos általános iskolával, községi kultúrházzal és könyvtárral, futball- és kézilabdapályával, számos kereskedelmi és vendéglátóipari egységgel.

A közlekedés Pápára és Győrbe is viszonylag kedvezőnek mondható. Ez lehetővé teszi a munkába járást is. Van olyan vállalat Győrben, amely saját autóbuszjáratot biztosít ehhez.—A településen inkább kisvállalkozások vannak, kevés azoknak a száma, akik munkaerőt is foglalkoztatnak. Ott viszont elmondható, hogy helyi munkaerőt foglalkoztatnak, amely kedvező. Pápán sajnos több cég is bezárt már, alig van olyan vállalat, amely foglalkozási lehetőséget biztosít. Ezek mindegyikénél van vaszari dolgozó is. Sajnos a helyben régebben működő nagyobb cég immár nem tevékenykedik. Munkalehetőséget kínál Győrben az Audi, Téten a SOKORÓ Kft.

A településen működik óvoda és iskola. Az iskola januártól Klik fenntartásába került, az óvoda továbbra is önkormányzati fenntartásban maradt. Így a vaszari gyermekek nevelés, oktatása helyben is biztosított. Vannak olyan szülők, akik munkahelyük miatt Pápán veszik igénybe az óvoda vagy az általános iskola szolgáltatásait. Középiskolába már Pápára, Győrbe, és esetlegesen igény szerint más településre járnak a diákok. Az önkormányzat konyhát tart fenn, ezzel biztosítja a gyerekek, és a szociális étkezők ellátását. A településen háziorvosi rendelő található, ahol a lakosok helyben is hozzáférnek az alapellátáshoz. Védőnői helyiség biztosítja a kisgyermekes várandós anyukák igényeinek kielégítését. Működik gyógyszerár is a településen, ahol a lakosok egy héten két alkalommal, leginkább az orvosi rendeléshez igazodva ki tudják váltani gyógyszereiket. A település infrastruktúrája jónak mondható. Vízzel, gázzal, villanyellátással teljes körű. Kiepitett csatorna még nincs. Az önkormányzat lehetőségeihez viszonyítottnan igyekszik a saját útjainak megfelelő karbantartására. Kábel TV szolgáltatás nincs a településen. A telefon, TV, internet vonatkozásában nagyon széles a kínálat, különböző szolgáltatók közül választhatnak a lakosok. Körzeti megbízotti irodát tart fenn a rendőrség községünkben.

A lakáshelyzet a településen jónak mondható. Az elmúlt években néhány új lakóház is épült településünkön.

Demográfiai adatok

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén Vaszar

	Fő	Változás
2007	1557	
2008	1512	97%
2009	1452	96%
2010	1473	101%
2011	1446	98%
2012		0%

Forrás: TEIR

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén Pápai Kistérség

	Fő	Változás
2007	60607	
2008	60161	99%
2009	59809	99%
2010	59100	99%
2011	58455	99%

Forrás: TEIR

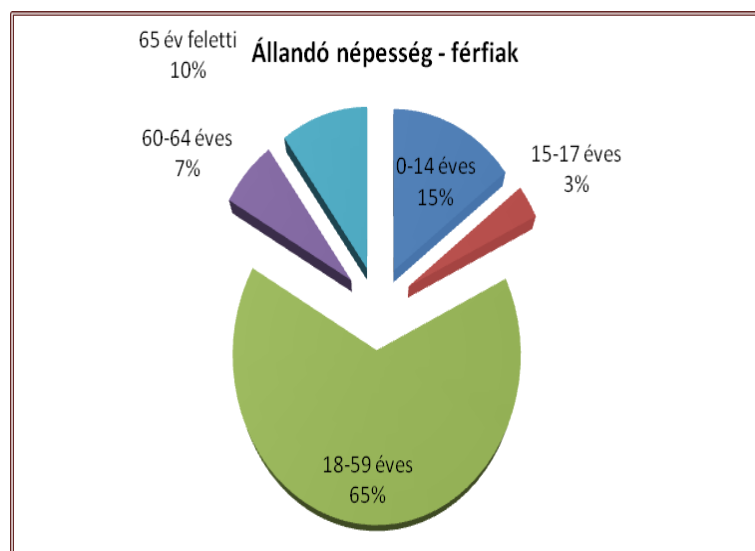
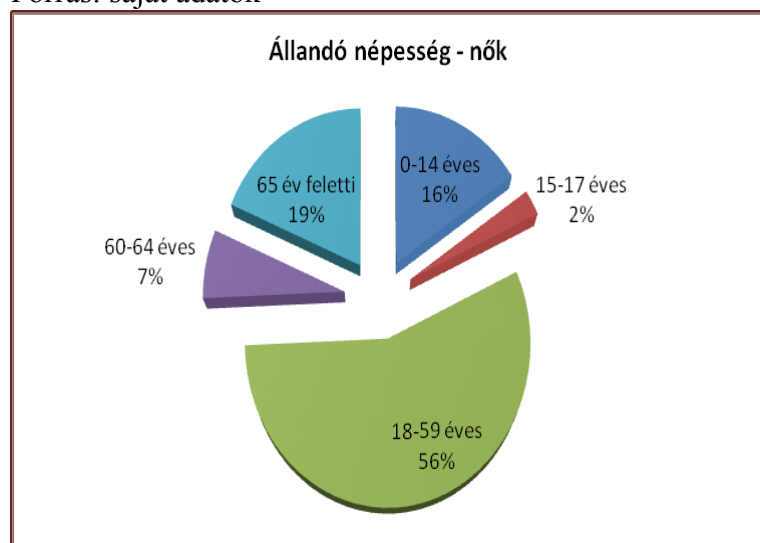
Amikor a község lakónépességét egyes években összehasonlítjuk, láthatóvá válik, hogy enyhe csökkenés tapasztalható, mely a 2007-es adathoz képest 2011-re 92,8 %. Sajnos ez a csökkenő tendencia nemcsak a községben, hanem a Pápai Kistérségben is jellemző azzal az eltéréssel, hogy ott 2007-hez képest csupán 96 %-ra csökkent a lakónépesség. Vagyis községünkben a Pápai Kistérséggel összehasonlítva kedvezőtlenebb a helyzet.

2. számú táblázat - Állandó népesség 2012

Vaszar

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	815	788	1603	51%	49%
0-2 évesek					
0-14 éves	128	116	244	52%	48%
15-17 éves	21	26	47	45%	55%
18-59 éves	457	513	970	47%	53%
60-64 éves	56	53	109	51%	49%
65 év feletti	153	80	233	66%	34%

Forrás: saját adatok

A 2012-es adatokat vizsgálva látható, hogy a férfiak kicsit kisebb arányt képviselnek az össznépességben belül, mint a nők. Míg a 15-17 éves és 18-59 éves korosztálynál a férfiak vannak magasabb számban (10 illetve 8 %-kal), addig a 0-14 éves korosztálynál a nők képviselnek 4 %-kal magasabb arányt. A 60-64 éves korosztálynál 2 %-kal, a 65 év feletti korosztálynál pedig jelentősen, 32 %-kal magasabb a nők aránya. Tehát minél idősebb a korosztály, annál magasabb a

nők aránya. Ha a nemeken belüli összetételt korcsoportonként vizsgáljuk megállapítható, hogy míg a nőknél az összes nő 19 %-a a 65 év feletti korosztályhoz tartozik, addig a férfiaknál ez az arány csupán 10 %. Ugyanakkor a nőknél a 18-59 éves korosztály 56 %-ot képvisel, a férfiaknál pedig 65 %-ot.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2008	247	253	97,6%
2009	242	247	98,0%
2010	234	245	95,5%
2011	228	229	99,6%
2012	233	244	95,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index arra mutat rá, hogy 100 fő 14 év alatti személyre mennyi 65 év feletti személy jut. Elmondhatjuk, hogy ez az arány 100 % alatt van. A 2012-es évben a 2008-as évhez viszonyítva csupán enyhe csökkenés mutatkozik. A százalékos mutató minimálisan 100 % alatt mozog, tehát a két korcsoport közel azonos arányban él településünkön. Ez kedvezőnek mondható, figyelembe véve a társadalom elöregedésének folyamatát.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	36	35	1
2009	27	41	-14
2010	42	32	10
2011	31	49	-18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A be- és elvándorlások egyenlege 2011-ben -18. Amennyiben az elmúlt négy évet vizsgáljuk változó arányban, de mégis elvándorlás jellemző. Feltételezésünk szerint a megváltozott munkakörülmények, a település földrajzi elhelyezkedése, a közlekedés nehézsége befolyásoló tényezőként hat. A községben Pápa közelsége miatt jelentős az oda- és elvándorlás mértéke. Szerepet játszik ebben az, hogy vannak, akik a városban remélik életük, munkalehetőségük jobbá válását, vannak, akik a községbe költözéssel gondolják a megélhetés kedvezőbbé válását. Ez, mint a táblázat is mutatja változó tendenciát mutat.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás Vaszar

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	13	32	-19
2009	12	18	-6
2010	8	23	-15
2011	4	22	-18
2012	15	25	-10

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás Pápai Kistérség

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	538	819	-281
2009	533	872	-339
2010	442	873	-431
2011	446	878	-432

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodással azt vizsgálhatjuk, hogy a születésszámok és a halálozásszámok hogyan viszonyulnak egymáshoz. Látható, hogy községünk területén sajnos most már hosszú évek óta jellemző, hogy a halálozások száma magasabb, mint a születéseké. Az élve születések száma hullámzó, 2012. évben szerencsére ismét viszonylag magas volt. Összehasonlításként megvizsgálva a Pápai Kistérség adatait, látható, hogy 2008-tól egyre emelkedik a természetes fogyás, az egész kistérség esetén magasabb a halálozások száma az élve születések számánál.

Ha a 2013-as adatokat nézzük, sajnos Vaszar községben az év elején már jelentős számú (14) volt a halálozás, míg születés kevés volt (2).

Ez a kedvezőtlen folyamat sajnos országos méretű, megoldására települési szinten nagyon nehéz megfelelő intézkedéseket találni. A szülési kedvet jelentősen befolyásolják a megélhetési gondok, a szegényes munkalehetőségek, és az ezekből fakadó problémák.

Értékeink, küldetésünk

Esélyegyenlőségi programunk elkészítése során törekszünk arra, hogy településünkön az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód feltételeit folyamatosan biztosítsuk, fenntartsuk, a társadalmi esélyegyenlőtlenséget csökkentjük. Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. és XV. cikkében foglaltakkal azonosulva azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Az esélyegyenlőség biztosítását eddig is kiemelt feladatunknak tartottunk. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.” valamint „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Nagyon fontos szempont volt számunkra Helyi Esélyegyenlőségi Programunk elkészítésekor a hátrányos helyzetű csoportok: mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése, annak érdekében, hogy a

településünkön élők minél nagyobb eséllyel legyenek jelen a szabad munkaerő-piacon. Mindenképpen törekszünk előmozdítani a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtését. Ezek egy részét településünkön próbáljuk megoldani, ami nem kivitelezhető, azt pedig a legközelebbi kistérségi központban. Értékeinkkel összhangban küldetésünk továbbá a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása a településünkön élő hátrányos helyzetű csoportok számára is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vaszar település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Helyi Esélyegyenlőségi Programunk elkészítése során figyelembe vettük az alábbiakban röviden bemutatásra kerülő EU-s és nemzeti stratégiákat, tekintettel arra, hogy a benne foglaltak iránymutatást adnak számunkra.

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.² A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövidtávú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

² Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Vaszar község önkormányzata helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. Ennek keretében törekszik a hátrányos helyzetű célcsoportok helyzetének javítására olyan tervet kidolgozni, amely illeszkedik a fentiekben felsorolt Uniós és nemzeti stratégiákhoz. Ezen célok megvalósításával kívánjuk elérni a csoportok problémáinak csökkenését, életlehetőségeinek javítását.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. Önkormányzatunk eddig nem élt ezekkel a lehetőségekkel. A későbbiekben e feltételek alkalmazásánál mindenképpen figyelembe vételre kerül, hogy az egyes feltételek a kötelezés mellett elősegítsék a célcsoportok fejlődését is.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Vaszar Község Önkormányzatának költségvetési koncepciója olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a települési esélyegyenlőségi terv igazodni tud. A stratégiát befolyásolja az önkormányzat rendelkezésére álló központi támogatás és saját bevétel. Ezek meghatározottsága miatt fontos a célkitűzések alapos átgondolása.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Vaszar a Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Társulás tagja. Az esélyegyenlőségi terv elkészítése, és megvalósítása segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a szociális és gyermekvédelmi területek, célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá.

- Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése.
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvosok, könyvtár és művelődési ház, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, polgármester biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a munkaügyi központ adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást

követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösség (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következő alapvető jogszabályi rendelkezések, a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország

Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakossági jövedelmi viszonyairól, az iskolai végzettségekről nincs megfelelő adatunk.

Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy- településen ennek megítélése, behatárolása országtól függően más és más. Európában szegénynek számítanak forintosítva a 46.000 forintnál kevesebből élők.

Gyakran használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon 62.000 forintos átlag jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki. Ennyi embert a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimumnyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelemnél húzzák meg.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt-v. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §

Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre

alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása.

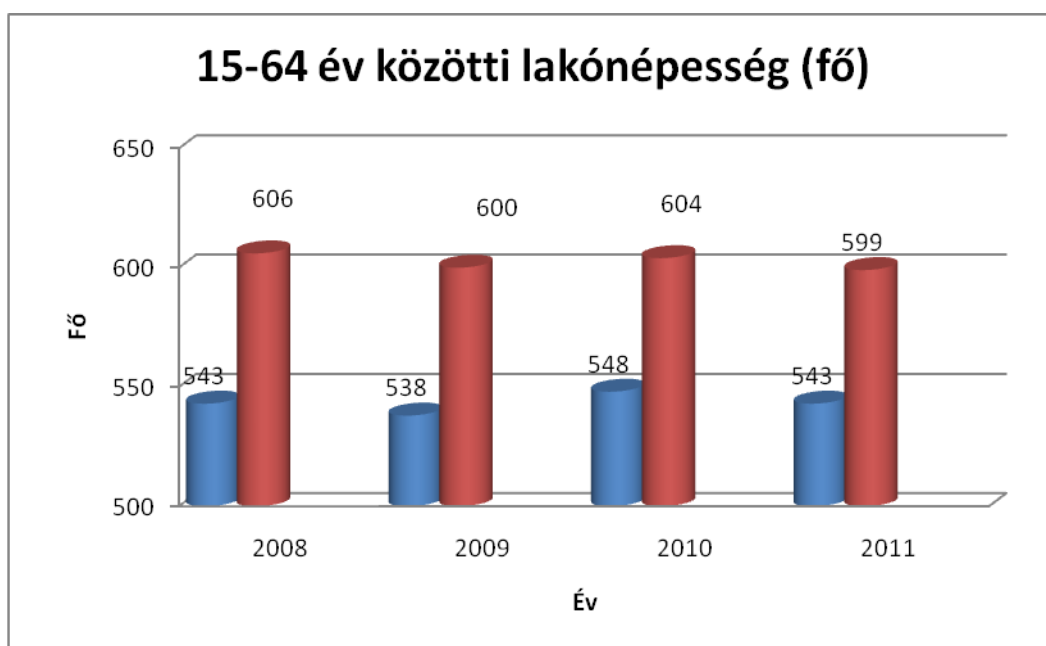
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

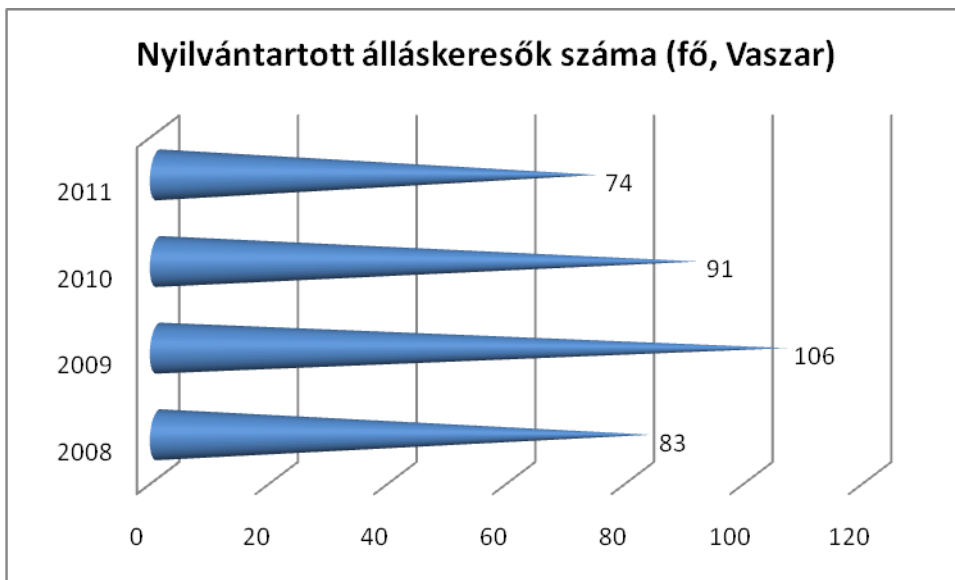
év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	543	606	1149	39	7,2%	44	7,3%	83	7,2%
2009	538	600	1138	56	10,4%	50	8,3%	106	9,3%
2010	548	604	1152	45	8,2%	46	7,6%	91	7,9%
2011	543	599	1142	37	6,8%	37	6,2%	74	6,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A következő diagram is a 15-64 év közötti lakónépesség alakulását mutatja Vaszar községben (kézzel a nők adatai, míg bordóval a férfiak adatai láthatóak):

Látható, hogy az aktív korú lakosság körében a férfiak mind a négy vizsgált évben nagyobb lélekszámot képviselnek, mint a nők.

A 3.2.1. táblázat adatai arra mutatnak rá, hogy az aktív korú népességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. A nyilvántartott álláskeresők száma 2009. évben volt a legmagasabb, 106 fő, az ezt követő években lassú csökkenés volt tapasztalható. Mivel az aktív korú lakónépesség száma csupán kis mértékben változott az egyes években, így ezen évben volt a nyilvántartott álláskeresők aránya is a legmagasabb (9,3 %). (2009-ben jelentős volt a gazdasági válság hatása, ezzel is magyarázható a magas arány.) Az ezt követő években csökkenés látható. Ugyanakkor a lakónépesség 6,5 %-a még 2011-ben is nyilvántartott álláskereső volt. Ha a férfiak és nők számát nézzük elmondható, hogy ugyanezen évben a nők körében volt nagyobb a nyilvántartott álláskeresők száma, míg 2011. évet kivéve a többi évben a férfiak voltak nagyobb számban.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdőkre irányítja a figyelmet.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	83	106	91	74
20 éves és fiatalabb	fő	3	8	6	6
	%	3,6%	7,5%	6,6%	8,1%
21-25 év	fő	14	15	10	5
	%	16,9%	14,2%	11,0%	6,8%
26-30 év	fő	13	9	7	11
	%	15,7%	8,5%	7,7%	14,9%
31-35 év	fő	13	16	12	6
	%	15,7%	15,1%	13,2%	8,1%
36-40 év	fő	11	7	11	13
	%	13,3%	6,6%	12,1%	17,6%
41-45 év	fő	3	10	4	4
	%	3,6%	9,4%	4,4%	5,4%
46-50 év	fő	8	14	10	9
	%	9,6%	13,2%	11,0%	12,2%
51-55 év	fő	13	21	19	11
	%	15,7%	19,8%	20,9%	14,9%
56-60 év	fő	4	5	12	9
	%	4,8%	4,7%	13,2%	12,2%
61 év felett	fő	1	1	0	0
	%	1,2%	0,9%	0,0%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ha tovább vizsgáljuk az aktív korú lakosságon belül a regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti összetételét, látható, hogy 2008-ban a 21-25 éves korosztályban volt a legnagyobb arányú a munkanélküliség, majd ezt követte azonos arányban a 26-30, 31-35 és 51-55 éves korosztály. Tehát legnagyobb arányban a fiatalok között volt magas a munkanélküliségi ráta (a 35 év alatti korosztályban összességében 51,9 %, vagyis közel a regisztrált munkanélküliek fele). 2009-ben a legnagyobb arányt (19,8 %) az 51-55 éves korosztály tette ki, majd ezt követte a 31-35 éves korosztály. 2010-ben szintén az 51-55 éves korosztály volt legnagyobb arányban nyilvántartott álláskereső, ezt követte az 56-60 éves korosztály. Ez évben a 35 év alattiak aránya csökkent, 38,5 %-ra . 2011-ben a 36-40 éves korosztály képviselte a legmagasabb arányt a nyilvántartott álláskeresők között, 17,6%-ot. Ezt követte a 26-30 éves és az 51-55 éves korosztály egyaránt 54,9 %-kal. Ez évben már csak 37,9 % a 35 év alatti nyilvántartott álláskeresők aránya az összes álláskeresőn belül. Elmondható tehát, hogy a fiatalabb korosztály aránya lassan ugyan, de csökkent. A Pápai Kistérség adatait vizsgálva elmondható, hogy 2008-ban, 2010-ben és 2011-ben is az 51-55 éves korosztályban volt a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma. 2009-ben is csupán egytized %-kal volt kisebb az arányuk az összes munkanélkülihez viszonyítva, mint a 21-25 éves korosztályé. A következő legmagasabb arányt a 21-25 és a 31-35 év közötti korosztály képviselte.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	39	44	83	18	16	34	46,2%	36,4%	41,0%
2009	56	50	106	34	27	61	60,7%	54,0%	57,5%
2010	45	46	91	23	23	46	51,1%	50,0%	50,5%
2011	37	37	74	23	15	38	62,2%	40,5%	51,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amikor azt vizsgáljuk, hogy a regisztrált munkanélkülieken belül milyen arányban vannak azok, akik tartós munkanélküliek, 2008-ban volt a legkisebb az arány, és 2009-ben a legmagasabb, de 2010. és 2011. években is meghaladta az 50 %-ot. Elmondható tehát, hogy a munkanélküliek közel fele 2009 óta 180 napot meghaladóan munkanélküli, vagyis nem tud elhelyezkedni huzamosabb ideig. A 180 napnál régebben regisztráltak összetételét vizsgálva látható, hogy a nők aránya minden évben magasabb volt a férfiakénál. A legkimagaslóbb különbség éppen a 2011-es évben volt.

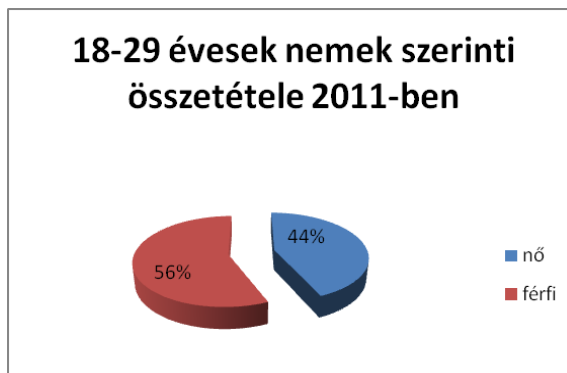
Sajnos összességében a tartós munkanélküliek száma számottevő mértékben nem csökkent, csupán a gazdasági válság által leginkább érintett 2009-es évhez képest látható csökkenés. A nők esetében különösen jellemző ez, hiszen 2011-ben is ugyanannyi tartós munkanélküli volt nyilvántartva, mint az előző évben, míg a férfiaknál szerencsére kedvező csökkenés volt tapasztalható. A férfiaknál talán a csökkenés oka lehet, hogy ők nehezebb fizikai munkát is el tudnak vállalni. Inkább jellemző rájuk a szezonális munkavégzés, különösen az építőiparban, s a községben jellemzően jelen lévő vállalkozásoknál is (fakivágás, mezőgazdaság). A nők kevésbé tudnak ezekkel a lehetőségekkel élni adottságaik különbsége miatt.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	132	154	286	2	1,5%	5	3,2%	7	2,4%
2009	117	158	275	10	8,5%	5	3,2%	15	5,5%
2010	119	156	275	3	2,5%	8	5,1%	11	4,0%
2011	114	148	262	2	1,8%	5	3,4%	7	2,7%
2012	112	146	258	1	0,9%	1	0,7%	2	0,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Látható, hogy a 18-29 évesek száma kicsit csökkenő tendenciát mutat a vizsgált időszakban. Ugyanez a jellemző a Pápai Kistérségben is, hiszen a 2008-as 9798 főről 2011-re 9230-ra csökkent számuk. Ha megvizsgáljuk ezen korosztály nemek szerinti összetételét, az alábbiakra tapasztalhatjuk:

Látható, hogy ezen korosztályon belül mindegyik évben magasabb volt a férfiak aránya. Ugyanez az arány állapítható meg a Pápai Kistérségben azzal a különbséggel, hogy a nők aránya egyik évben csem volt 47 %-nál alacsonyabb, sőt 2009-ben 49 % volt.

Ha a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számának alakulását vizsgáljuk megállapítható, hogy 2009-ben volt a legmagasabb (5,5 %), ez a szám 2010-re sem csökkent jelentősen. 2011-ben már csökkenés volt tapasztalható az összes munkanélkülieken belül. Ha a férfiak és nők arányának változását nézzük, jelentős szórás mondható. 2009-ben megnőtt a nők aránya. 2010-ben és 2011-ben a férfiak aránya volt magasabb, míg a nőké csökkenő tendenciát mutatott. Ez azt jelenti, hogy ezekben az években a pályakezdő fiatalok körében a nőknek kedvezőbbek voltak az elhelyezkedési esélyei.

A fentiekben vizsgált mindegyik táblázat azt mutatja, hogy a 2009-es év volt a legkedvezőtlenebb.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
							fő	%	fő	%	fő	%
2001	1338	680	658	1136	550	586	202	15,1 %	130	19,1 %	72	10,9 %
2011												

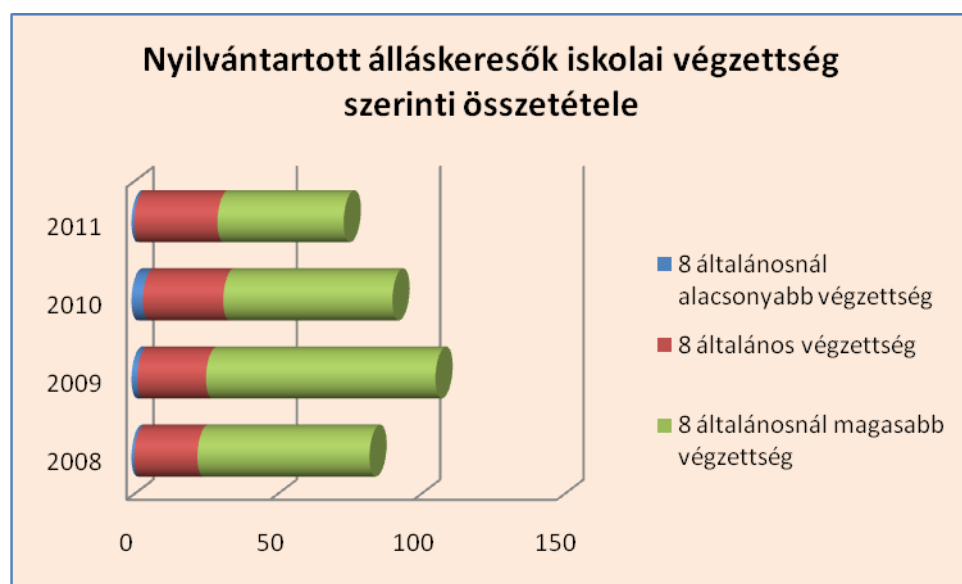
Forrás: TeIR, KSH
Népszámlálás

A 3.2.5. táblázat adatsora az alacsonyan iskolázott népességről használható a foglalkoztatottság részénél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alap-adatsor. A vizsgálat során csupán a 2001. évi statisztikai adatok állnak rendelkezésünkre. A jelzett évben 202 személy nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel sem. Tizenkét év távlatában úgy véljük ez az adat nem mérvadó, szükséges ennek felülvizsgálata. A legutóbbi népszámlálási adatok adnak majd valós képet a jelenlegi helyzetről. Amennyiben ez a számadat még mindig magas lesz, ebben az irányban intézkedéseket kell tennünk.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint Vaszar

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	83	1	1,2%	22	26,5%	60	72,3%
2009	106	2	1,9%	24	22,6%	80	75,5%
2010	91	4	4,4%	28	30,8%	59	64,8%
2011	74	1	1,4%	29	39,2%	44	59,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2009-es évi hirtelen ugrásszerű növekedés itt is megfigyelhető, mely a gazdasági válság okozta nagymérvű munkahely megszűnéseknek tudható be. Az is látszik, hogy a 2009-es, 2010-es években nem csak az alulképzett, képzetlen munkaerőt érintette a munkanélküliség, hanem azokat is, akik rendelkeztek valamilyen középfokú, vagy felsőfokú szakképesítéssel. 2010-re számuk valamelyest, 2011-re jelentősen csökkent. Ennek oka lehet egyrészt a külföldi munkahelykeresés, -teremtés, másrészt az, hogy a megélhetés biztosítása révén akár távoli városokban is vállalnak munkát, vagy képzettségükhöz, végzettségükhöz mérten jóval alacsonyabb szakképzettséget igénylő /esetlegesen nem is igénylő/ munkalehetőségeket is elvállalnak az itt élők.

3.2.7.-3.2.8. táblázat: Nincs adat.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	32	0%	3	20%
2011	27		2	20%
2012	28		2	20%
2013	26		2	20%

Forrás: Önkormányzat adatai

Ez a vizsgálati irány a 3.2.9. adattáblában arra világít rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának. A településen szinte egyetlen foglalkoztatási forma a közfoglalkoztatás. (Az önkormányzat saját intézményében, szakfeladaton foglalkoztat közalkalmazottakat is. Ez év januárjától az iskolai dolgozókat a KLIK foglalkoztatja (17 fő). Kis mértékben a helyi vállalkozások is alkalmaznak helyi lakosokat.) Az azonban, hogy hány főt tudunk egy évben ezen a módon munkához juttatni nem saját döntésünkön múlik. A létszámkeret behatárolja lehetőségeinket. Sajnos az elmúlt évek tapasztalata, hogy egyre kevesebb forrást kapunk ahhoz, hogy a közfoglalkoztatást biztosítsuk. Az önkormányzat saját erőből nem tud ilyen típusú foglalkoztatást megoldani.

Másik problémánk, hogy ez a számadat nem tükrözi a valóságot, mert nem derül ki belőle, hogy az érintettek ténylegesen mennyi időt töltenek munkával. Tapasztalatunk az, hogy egy-két hónapnyi munkavégzésről lehet szó. Ez a rövid idő azonban nem elegendő arra sem, hogy lejártát követően a magasabb összegű munkanélküli ellátásra szerezhessenek lakósaink jogosultságot, csupán a Foglalkoztatást Helyettesítő Támogatás folyósításának fenntartását eredményezi. Az anyagi háttér említése mellett foglalkoznunk szükséges az érintettek mentális állapotával is. Sajnos a tétlenség a haszontalanság érzése passzivitásba csap át, amelyből az ismételt talpra állás sokkal nehezebb. Erre a problémára fokozottan kell fókuszálnunk.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátó helyek száma	állami szektorban foglalkoztatott ak száma	kivetett iparűzési adó	befizetett iparűzési adó
2008	68	6	3	42	13.553 e Ft	10.979 e Ft
2009	69	6	3	42	9.905 e Ft	12.365 e Ft
2010	70	5	3	42	21.554 e Ft	8.876 e Ft
2011	70	5	3	42	9.977 e Ft	7.677 e Ft
2012	70	5	3	42	11.158 e Ft	10.021 e Ft
2013	70	5	3	42		

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A község területén a kereskedelmi és vendéglátó üzletek száma évek óta változatlan. Ezek – egy kivétellel, amely az ÁFÉSZ üzemeltetésében van – helyi lakosok által üzemeltetett vállalkozások. Ezen üzletekben helyi lakosokat is alkalmaznak a vállalkozások. A regisztrált vállalkozások száma stagnál. Vaszaron többféle vállalkozás is működik (fodrászat, állattenyésztő, sírköves, autószerelő, növénytermesztés, építőipar stb.) A táblázat adataiból is kitűnik, hogy az állami szektorban foglalkoztatottak száma nagyon magas, ez képviseli a legnagyobb foglalkoztatási formát a településen. Ugyanakkor elmondható, hogy Vaszar még viszonylag szerencsés helyzetben van, mert a helyi vállalkozások is lehetőséget biztosítanak a foglalkoztatásra. Sajnos a községben foglalkoztatási programok nincsenek.

Látható, hogy a kivetett és a befolyt iparűzési adó eltérést mutat. Ez több tényezőtől is adódik. Egyrészt a vállalkozások a nehéz gazdasági helyzetben nem tudják hozni az általuk előre prognosztizált bevételt. Másik ok, hogy vannak olyan vállalkozások, melyek ugyan hozzák az általuk várt bevételt, viszont időközbeni anyagi helyzetük miatt nem fizetik ki az iparűzési adót teljesen vagy részben. Emellett van két nagy cég a településen, melyek jelentős bevétellel rendelkeztek pár éve, ugyanakkor a bevallott adót nem fizették meg.

A településen beruházások szinte csak az önkormányzat általi fejlesztések. Néhány vállalkozó az elmúlt években végzett ugyan fejlesztést, azonban ezek zöme gépberuházás volt, mely nem biztosított munkalehetőséget a helyieknek. Az önkormányzati pályázatoknál van olyan pályázat, ahol kötelezővé fog válni közmunkás foglalkoztatása. Azonban ez is csak közmunka, tényleges alkalmazási lehetőség sajnos az önkormányzatnál sincs. Az elvégzett fejlesztések sajnos olyan speciális szaktudást igényelnek, melyet a helyi vállalkozások nem tudnak felmutatni, így kénytelen az önkormányzat – leginkább – pápai cégekkel dolgoztatni.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal
Legközelebbi centrum	10 perc	13	17 perc	17	7 perc

Megye- székhely	1 óra	10	1,5 óra	17	2 óra 45 perc
Győr	25 perc	-	-	16	40 perc

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A táblázatban nem került megvizsgálásra a főváros megközelíthetősége. Ennek oka, hogy nem jellemző a településen élőknek a fővárosban történő foglalkozása. A megyeszékhely nagyon nehezen közelíthető meg vonattal, mert Pápáról nem megy közvetlen vonat Veszprémbe. A legközelebbi centrum tehát Pápa, jól megközelíthető minden módon. A közlekedés Győr irányába is jónak mondható. Bár autóbusz nem jár Győr felé a községből, de a vonatközlekedés jó. Szintén nem került megvizsgálásra a kerékpárúton történő megközelíthetőség, mivel a környék nem rendelkezik kerékpárúttal. Ennek ellenére vannak olyan helyi lakosok – szegény réteg, sportos réteg – akik a közeli várost kerékpárral közelítik meg.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzasközpontban	<i>van</i>	<i>Vállalkozóvá válás támogatása - TÁMOP 1.1.2 - Pályakezdők munkatapasztalat-szerzésének támogatása - Közfoglalkoztatás</i>
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	<i>nincs</i>	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzasközpontban	<i>van</i>	<i>„Első munkahely garancia” program - Képzés - Munkahelyvédelmi akcióterv</i>

Forrás: Munkaügyi Központ adatszolgáltatása

A táblázatból látható, hogy a településen nincsenek a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok sajnálatos módon. Ezek szervezésére az önkormányzat sem megfelelő szakképzettséggel, sem anyagi lehetőséggel nem rendelkezik. A vonzasközpontban több olyan program van, amely elősegíti a pályakezdők munkakezdését, vállalkozóvá válását.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaciszolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	<i>nincs</i>	
<i>felnőttképző programok a vonzásközpontban</i>		<p><i>Angol alapfok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Angol középfok</i> - <i>Autóbuszvezető D + GKI</i> - <i>Betanított varrómunkás</i> - <i>CNC-forgácsoló</i> - <i>Csontozó munkás</i> - <i>Élelmiszer- és vegyi áru eladó + - Pénztárgépkészítő</i> - <i>Fogyóelektródás, védőgázos ívhegesztő</i> - <i>Földmunka-, rakodó- és szállító gép kezelő</i> - <i>Fröccsöntőgép-kezelő</i> - <i>Gyakorló ápoló</i> - <i>Hő- és hangszigetelő</i> - <i>Hulladékgyűjtő és –szállító</i> - <i>Karbantartó csőszerelő</i> - <i>Logisztikai ügyintéző</i> - <i>Mezőgazdasági vontató vezető</i> - <i>Műanyagextruder kezelő</i> - <i>Német alapfok</i> - <i>Német középfok</i> - <i>Nyomdai gépkészítő</i> - <i>Panziós, falusi vendéglátó</i> - <i>Parkgondozó</i> - <i>Parkgondozó + kisgépkészítő</i> - <i>Pék</i> - <i>Ruházati eladó + Bolti pénztáros</i> - <i>Szakács</i> - <i>Szállodai szobaasszony + angol nyelv</i> - <i>Szállodai szobaasszony + német nyelv</i> - <i>Szárazépítő</i> - <i>Szerkezetlakatos</i> - <i>Szobafestő</i> - <i>Szociális gondozó és ápoló</i> - <i>Szőlőtermesztő</i> - <i>Targoncavezető + raktárkezelő</i> - <i>Tehergépkocsi-vezető C + GK</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	<i>nincs</i>	

<p><i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban</i></p>		<p><i>Munkatanácsadás</i> - <i>Pályatanácsadás</i> - <i>Álláskeresési tanácsadás</i> - <i>Rehabilitációs tanácsadás</i> - <i>Pszichológiai tanácsadás</i> - <i>Munkaerő-piaci és foglalkozási információnyújtás</i> - <i>Információnyújtás</i> - <i>Mentori segítségnyújtás</i></p>
--	--	--

Forrás: Munkaügyi Központ adatszolgáltatása

Ezen táblázatból is látható, hogy a felnőttképzés megoldása is csupán központilag lehetséges. Bár a Járás Munkaügyi központja szervezi ezen oktatásokat, az oktatások azonban a megyeszékhelyen, Veszprémben folynak. Az oktatáshoz történő hozzájutást elősegítik azzal, hogy kedvezményes utazási lehetőséget biztosítanak a résztvevőknek.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2008	0	1
2009	0	1
2010	0	1
2011	3	1
2012	3	1

Az önkormányzat a 3.2.16. táblázatban foglalkoztatottak alatt közcélú foglalkoztatottakat ért. Igyekszik az önkormányzat a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben is lehetőséget biztosítani ezen rétegek foglalkoztatására. Konyhánkban és az iskolában takarítás területén, illetve gyermekkísérőként kerül foglalkoztatásra mélyszegénységben élő közfoglalkoztatottként. A cigányok közül az önkormányzati közfoglalkoztatásban kerül alkalmazásra személy.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén: Ezen területre vonatkozóan nem áll adat rendelkezésünkre.

Ezen területről nem állnak adatok rendelkezésünkre.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A települési önkormányzat szociális rászorultság esetén - a szociális alapellátás keretében - a jogosult számára időskorúak járadékát, rendszeres szociális segílyt, lakásfenntartási támogatást, ápolási díjat, átmeneti segílyt állapít meg e törvényben, valamint az önkormányzat rendeletében

meghatározott feltételek szerint (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

Minden települési önkormányzatnak kötelező szolgáltatása az étkeztetés és a házi segítségnyújtás. Önkormányzatunk saját fenntartásában lévő konyhán történő étel előállításával biztosítja a gyermekek intézményi étkeztetését, a szociális étkezést. A házi segítségnyújtást a Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Társulásán keresztül biztosítja az önkormányzat. Ez nemcsak a rászorulókat ellátását segíti, hanem jelenleg 3 fő helyi lakosnak is munkalehetőséget biztosít.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulókat részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik.

A települési önkormányzat az alapellátás keretében szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés keretén belül gondoskodik a rászoruló családok és betegek, az időskorúak, a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan személyek ellátásának megszervezése.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv.

Munkaerőpiaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerőpiaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott munkaerőpiaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy
- b) a 41. § (3)–(4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

- a) aki álláskereső,
- b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresési járadékra és álláskeresési segélyre nem szerzett jogosultságot,
- c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,
- d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,

- e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy
- f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá
- g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és

- a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint
- b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

(4) Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában, valamint e)–g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével

aa) keresetkiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást nyújt álláskeresők számára a munkaerőigényben meghatározott munkakör betöltéséhez szükséges, állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,

b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékanak, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékanak megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és

b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és

c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3)⁸⁷ Ha a munkaadó a szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékaig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó

vállalja a hátrányos helyzetű személy továbbfoglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4)88 A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a továbbfoglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresési ellátásként álláskeresési járadék, nyugdíj előtti álláskeresési segély, valamint költségtérítés jár.

Álláskeresési járadék

A törvény 25. §-ának rendelkezései:

„(1) Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,

d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,

c) a várható kereset az álláskeresési járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresési járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,

d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,

e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevételére

a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresési járadék folyósítási idejének kimerítését vagy megszüntetését követően megállapított álláskeresési járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.”

Álláskeresési járadék mértékét a 26. § taglalja:

„(1) Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról,

valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulék alapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresői járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresői járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresői járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresői járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(7) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.”

Nyugdíj előtti álláskeresői segély: Szabályait a 30. § rendelkezései tartalmazzák:

„30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

- a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)–d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és
- b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételtelen nem szerzett jogosultságot,
- c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és
- d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,
- e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

(2) Az álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékanak alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresői segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

(3) Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.”

Költségtérítés

32. § Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételel felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma Vaszar

év	15-64 év közötti lakónépesség száma		segélyben részesülők fő		segélyben részesülők %	
	Vaszar	Pápai Kistérség	Vaszar	Pápai Kistérség	Vaszar	Pápai Kistérség
2008	1149	42061	13	250	1,1%	0,6 %
2009	1145	52890	17	550	1,5%	1,0%
2010	1152	41693	14	394	1,2%	0,9 %
2011	1142	41552	1	71	0,1%	0,2 %
2012	1140	na.	2	na.	0,2%	na.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Amennyiben az álláskeresői segélyben részesülők számát az aktív népességszámhoz viszonyítjuk, látható, hogy ez 2009 évben volt a legmagasabb. A 2009 évben tapasztalt kiugróan magas szám tükrözi a gazdasági válság okozta hirtelen megnőtt munkanélküliséget. Továbbá 2011 évben módosult az álláskeresői ellátások rendszere, és ettől fogva álláskeresői segélyben csak azok a személyek részesülhetnek, akik nyugdíj előtt állnak /Á3/, melynek következményeként radikálisan csökkent a segélyben részesülők száma. Ezen időponttól álláskeresői járadékot folyósítanak, maximálisan 3 hónap időtartamra.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	83	12	14,5%
2009	106	40	37,7%
2010	91	10	11,0%
2011	74	14	18,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadéknál is hasonló tendencia figyelhető meg, mint az előző táblánál, 2009-ben egy jelentős kiugrás mutatkozik, majd az ezt követő csökkenés nem olyan nagyarányú, mint ahogy azt szeretnénk.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 33. §(1) Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A jegyző aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

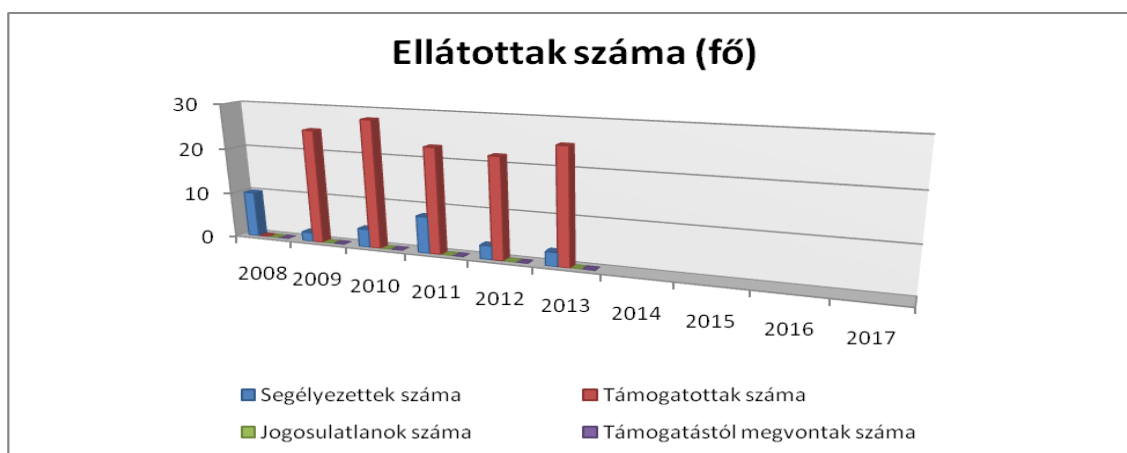
g) akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	10	0,8	0	-	0	0
2009	2	0,17	25	23,6	0	0
2010	4	0,3	28	28,9	0	0
2011	8	0,7	23	31	0	0
2012	3	0,26	22	na.	0	0
2013	3	na.	25	na.	0	0
2014						
2015						
2016						
2017						

Forrás: TEIR, saját adatok

A rendszeres szociális segélyben részesítettek száma 2008-hoz képest jelentősen csökkent, melynek a legfőbb oka a jogszabály változás, mely alapján már csak bizonyos kor felettiak részesülhetnek ebben a támogatásban.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma nagyjából hasonló, kicsi ingadozást mutat. A legmagasabb érték itt is a 2009-es évhez köthető.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat területén az a)-c) pontok nem találhatóak.

d) lakhatást segítő támogatások: Lakásfenntartási támogatást biztosít önkormányzatunk.

e) eladósodottság: Nem rendelkezünk adatokkal.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása: Külterületen néhány lakóingatlan található csupán. Ez a rész csak földúton közelíthető meg. Villany- és vízszolgáltatás van. A közlekedéshez a településen található megállóban jutnak hozzá az itt lakók.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)
2008	650
2009	653
2010	656
2011	657
2012	658

Forrás: TEIR

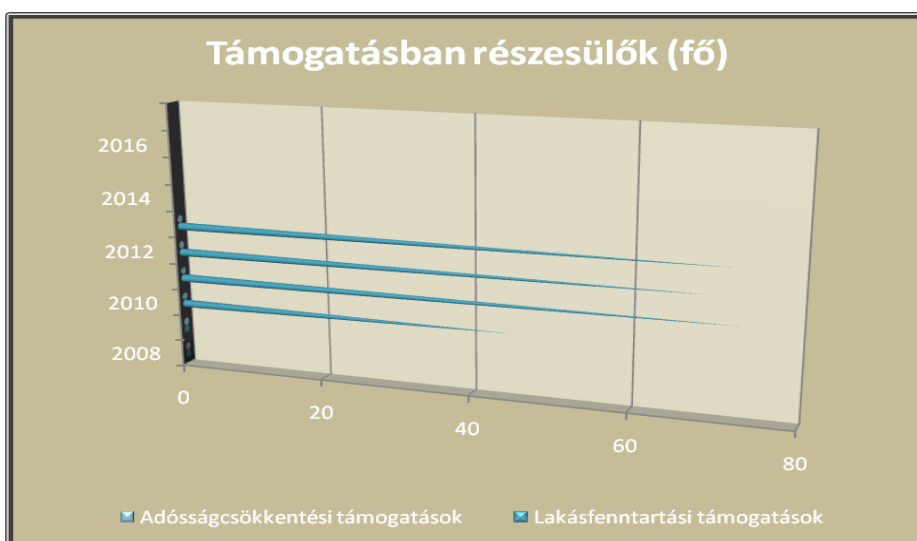

A községben a lakásállományt vizsgálva elmondható, hogy szerencsére kis növekedés tapasztalható. Szinte minden évben épül néhány új családi ház. Ez fejlődést jelent községünkben. Községünkben szociális lakás, egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincsen. Sajnos önkormányzatunk már nem tud támogatást nyújtani az építésekhez. Lakhatást segítő támogatásként a lakásfenntartási támogatást biztosítja önkormányzatunk. Községünk területén is több eladósodott lakos van, akik – az országos helyzethez hasonlóan – a deviza alapú hitel törlesztő részletének emelkedését nem tudták követni. Ezen eladósodott lakosok pontos számáról adatunk nincsen.

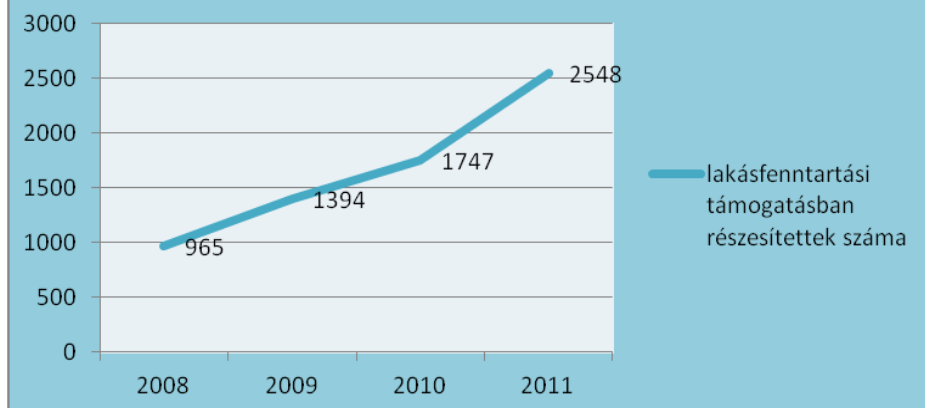
3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	45	0
2011	73	0
2012	69	0
2013	72	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma Pápai Kistérség

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 38. § (1) A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A 3.4.3. táblázat az önkormányzat által biztosított ellátásokat tartalmazza. A lakásfenntartási támogatást 2010. évtől vették igénybe lakosaink. Ezen évben még csupán 45 fő vette igénybe ezt a fajta támogatást, az ezt követő évtől kezdődően megközelítőleg 70 támogatást folyósít az önkormányzat. Adósságcsökkentési támogatást nem folyósít önkormányzatunk.

Ha a Pápai Kistérség adatait is megvizsgáljuk, láthatjuk, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2010-ről 2011-re nagyon megemelkedett, közel 46 %-kal többen részesültek ebben az ellátásban.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

a)-c) pont: Községünk területén telep, szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Községünkben működő egészségügyi alapellátások: háziorvosi ellátás, védőnői szolgálat. Szakellátás, fogorvosi ellátás tekintetében a lakók a pápai egészségügyi intézménybe járnak.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0
2013	1	0	0

Forrás: Saját adatok

Községünk területén egy háziorvosi szolgálat működik. Ő rendel Takácsi községben is.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	17
2009	20
2010	16
2011	20

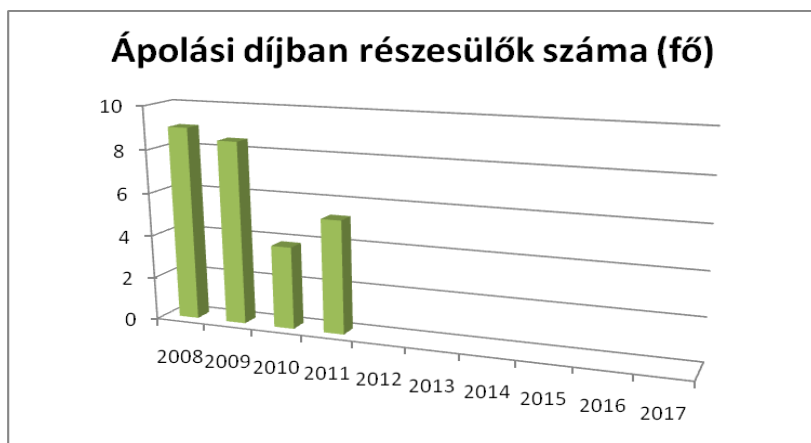
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon. 2013. évtől az önkormányzatnál már csak a méltányossági alapon történő megállapítás jogköre maradt meg. Látható, hogy önkormányzatunk területén az igazolvánnyal rendelkezők száma 20 fő volt 2011-ben.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	9
2009	8,5
2010	3,84
2011	5,28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma Pápai Kistérség

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	252
2009	280.55
2010	286.16
2011	287.91

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Községünkben jelenleg alanyi jogon részesül mindegyik támogatott ezen támogatásban. Az elmúlt években csupán halálozás miatti megszüntetésre került sor. A Pápai Kistérség számait vizsgálva elmondható, hogy 2010. óta hasonló mérvű ezen támogatásban részesülők száma.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A községben minden évben megszervezésre kerül a tüdőszűrő vizsgálat. Általánosságban két nap kerül biztosításra a mozgó tüdőszűrő állomáson. Az időszakos mammográfiai szűrésre Veszprémbe hívják az érintett korosztályt. A szűrésre önkormányzatunk szervezi meg az eljutást busz bérletével. Véradás is minden évben, általánosságban kétszer kerül megszervezésre a községben.

d) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodában, iskolában tanuló gyerekek számára az oktatási intézmény rendszeresen biztosítja az általános egészségügyi, védőnői és fogászati szűréseket. Az általános iskolai és középiskolai egészségnevelési programok nagy hangsúlyt fektetnek a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás, helytelen táplálkozás), kialakulásának megelőzésében. A prevenció és szűrőprogramokban a lakosság részt vétele nem teljes körű, szükséges az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, a preventív módszerek elterjesztése. A gyermekek esetében a Gyermekjóléti Szolgálat a gyermek testi, és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését észlelő- és jelzőrendszert működtet, koordinál.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Önkormányzatunk saját konyhájáról biztosítja az óvodások, általános iskolások és a szociális étkezők étkeztetését. Önkormányzatunk egyelőre diétás étkeztetést nem tud biztosítani.

Nemrégiben Menzaprogramot indított az ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézete és a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség. A programhoz történő csatlakozás egyelőre önkéntes, az egész országból lehetséges. A jelentkezőktől elvárt hozzáállás: elkötelezettség az egészséges táplálkozás és a közétkeztetés megújítása iránt, valamint aktív részvétel egy korszerű gyermekétkeztetés kialakításában.

A program célja az is, hogy felmérésre kerüljön, hogy a jelenlegi közétkeztetésre fordított normatív támogatás mennyiben elégséges egy egészséges étrend kialakítására, és ennek tükrében, ha szükséges, változtatásokat javasoljon a döntéshozóknak.

2009-ben az OÉTI és az ÁNTSZ együttműködve országosan felmérte az óvodai közétkeztetés helyzetét. A helyi adatok értékelése után a Dél-alföldi Régióban a kedvezőtlen eredmények alapján a közétkeztetés minőségi javításáért működőképes és hatékony stratégia kidolgozása történt meg. Az ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézete és a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség egyedülálló partnerkapcsolatot alakított ki. Az együttműködés lehetőséget ad a közétkeztetés területén az egészségügyi szükségletek teljesítésének és a magas színvonalú szakmai háttér megteremtésének kialakítására.

Cél: az egészségesebb, korszerű táplálkozás kialakítása, a közétkeztetés megújítása, melynek egyértelmű nyertese egy egészségesen táplálkozó, étkezési kultúrával rendelkező felnövő generáció. Ennek érdekében el kell érni az eddig nem megfelelő gyakorisággal használt nyersanyagok, pl. hal, gyümölcs, minőségi tejtermékek, teljes kiőrlésű pékáruk szélesebb körű alkalmazását, az étlapok megújítását. A közétkeztetésbe a helyi szállítók, helyi őstermelők termékeit, valamint a bio élelmiszereket szélesebb körben be kell vonni.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünk lakónak kortól és nemtől etnikai hovatartozástól függetlenül lehetőségük van mozgásigényük kielégítésére. A 3-6 éves korú gyerekek számára szervezett formában a helyi óvodában, csoportos sportfoglalkozások keretében elégíthetik ki mozgásigényüket a gyerekek.

Kötetlen formában az óvoda udvarán található játszótéren mozoghatnak a gyermekek.

A faluban működő sportegyesület keretein belül szakember által tartott sportfoglalkozásokon (labdarúgás, kézilabda) gyarápíthatják mozgáskultúrájukat.

A gyerekek korosztályos versenyeztetése az OTP-MOL Bocsik program keretében valósul meg. A 6-14 éves korú gyerekek szervezett formában a helyi általános iskolában, csoportos sportfoglalkozások (testnevelés óra, tömegsport) keretében elégíthetik ki mozgásigényüket.

Kötetlen formában az iskola udvarán található játszótéren, az iskola területén lévő füves sportpályán, és az Önkormányzat aszfaltos sportpályáján mozoghatnak a gyermekek.

A faluban működő sportegyesület keretein belül szakember által tartott sportfoglalkozásokon (labdarúgás, kézilabda) gyarápíthatják mozgáskultúrájukat, az Önkormányzat aszfaltos sportpályáján, és füves pályáján mozoghatnak a gyerekek.

A gyerekek korosztályos versenyeztetése az OTP-MOL Bocsik program intézményi és egyesületi keretében, valamint diákolimpiai versenyeken valósul meg. A faluban működő sportegyesület keretein belül szakember által tartott sportfoglalkozásokon (labdarúgás, kézilabda, teke) gyarápíthatják a fiatalok és középkorúak mozgáskultúrájukat, az Önkormányzat aszfaltos sportpályáján, és füves pályáján.

Versenyeztetésük a sportegyesület labdarúgó, kézilabda és teke szakosztályaiban helyi, körzeti, városi, és megyei versenyeken valósul meg.

A középkorú hölgyek az iskola tornatermében zenés mozgásos alakformáló foglalkozásokon vehetnek részt heti rendszerességgel.

Fentiek alapján elmondható, hogy a községben a sportolásra lehetőséget biztosító infrastruktúra kedvező. Van egy tornatermünk, ahol téli időszakban lehet sportolni- bár felszerelését újítani kellene. Községünk rendelkezik egy futballpályával, ahol a lakosság ezen érdeklődési igényét tudjuk kielégíteni. A kultúrház mögötti területen található egy kézilabda pálya, mely bitumenes. Ennek felújítására pályázott önkormányzatunk, bízunk benne, hogy pályázatunk kedvező elbírálása esetén egy jó minőségű sportpályán sportolhatnak a mozogni vágyók.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A községben a lakók a következő szociális szolgáltatásokhoz férhetnek hozzá: Családsegítés, gyermekvédelmi szolgálat, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Az utóbbit leszámítva a Pápakörnyéki Önkormányzatok Feladatellátó Társulásánál lehet ezen ellátásokat igénybe venni.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az EBH előtt önkormányzatunknak még nem volt ügye.

h) pozitív jogok adományozása (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Éves szinten kapnak támogatást azok a szülők, akik gyermeküket iskolába járatják. Önkormányzatunk saját költségvetése terhére vállalta a beiskolázási támogatást az általános, középiskolás és felsőfokú oktatásban résztvevő diákok számára. Ez a támogatás jövedelmi helyzettől függetlenül jár a diákok szüleinek, ezzel is támogatva a magas kiadások kompenzálását. A helyi rendelet a pozitív jogok adományozásának elve alapján az átmeneti segélyezésnél egy aránylag magas jövedelmi határt szabott meg, így biztosítva azt, hogy azok a lakosok is részesülhessenek ezen támogatásban, akik más ellátásokból kiszorulnak. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a rendelet alapján biztosít a település, azonban a gyakorlatban ez nem jellemző, egy-két eset fordul elő évenként, ugyanis általában a család megsegítése révén oldódik meg egyes családok problémája, így nincs szükség erre a támogatásra Méltányossági nevelési segélyben, jelenleg nem részesül senki. Az egészségügyi ellátás jobbá tétele érdekében önkormányzatunk a központi mammográfiai szűrésre történő eljutáshoz az utaztatás megszervezésével biztosít támogatást.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

- Óvoda
- Általános Iskola
- Kultúrház
- Könyvtár
- Sportegyesület (labdarúgás, kézilabda, teke)
- Asszonykórus

A közösségi életnek a község kultúrháza ad teret. Az önkormányzat évente egy alkalommal rendezi meg a falunapot, amely esemény alkalmából kulturális és sport programokkal igyekszik lakosság tartalmas időtöltését biztosítani. A településen kultúrház működik, azonban az épület állapota nagyon rossz. Minden képpen felújításra szorulna. Ehhez folyamatban van az IKSZT

pályázat keretében a felújítás. Amennyiben ez akadályba ütközik, úgy más támogatási források megkeresésével kell megoldani ezen ingatlan felújítását, akadálymentesítését. A közösségi élet fórumainak adnak lehetőséget az önkormányzat tulajdonában lévő sportlétesítmények, sportpályák. Itt az önkormányzat által szervezett programokkal kívánjuk az összetartozást erősíteni.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Elenyésző a roma lakosok száma, konfliktus probléma nem jellemző, a közösségben beilleszkedve élnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A családsegítő szolgálton keresztül évente egy-két alkalommal kerül sor élelmiszersegély osztására a rászorulóknak számára. Mivel kisebbségi önkormányzat nincs, így ezen a területen plusz támogatások nincsenek. Önkéntes munka minimális mértékben vállalkozók részéről fordul elő a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

3

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen élő lakosság minden tagjának szüksége van a kultúrált és tartalmas szórakozásra. A településen lévő kultúrház jelenleg nagyon rossz állapotban van.	A településen lévő kultúrház felújítása pályázati források igénybevételel.
Súlyos megélhetési gondok.	Ruhabörze, használt cikk börze szervezése.
A településen élő lakosoknak szüksége van a régi hagyományok és a környezeti adottságok megismerésére.	Önkormányzati ingatlan átalakítása, felújítása, bemutatóhelyként történő működtetése pályázati források igénybevételel.
Közeli településekre átjáró dolgozóknak túl hosszú a közlekedési idő a nagy kerülés miatt.	Összekötő út kiépítése Vanyola és Nagygyimót felé pályázati forrás igénybe vételével.
Mélyszegénységben élők nehezen találnak munkalehetőséget	Külterületi utak, árkok, kialakítása, felújítása, karbantartása pályázati források lehetőségével.
Élelmezési problémák jelentkezése	Élelmiszersegélyek lehetőség szerinti biztosítása
Lakásfenntartás nehézsége	Téli tüzelőtámogatás biztosításának lehetőség szerinti megszervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

³ Hatályos: 2013. október 11-től

A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	5
2011	1	0	5
2012	1	1	5

A községben szerencsére alacsony a védelembe vett 18 év alattiak száma. Az utolsó esetben iskolai hiányzás miatt került sor védelembe vételre.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	67	2			15

2009	83,5	2			45
2010	93,54	2			44
2011	83,96	2			77

Forrás: TEIR, önkormányzati adatok

Községünkben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményen részesülők száma 2010-ben volt a legmagasabb. Ezen támogatási forma célja a rossz anyagi helyzetben lévő családok támogatása. A rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény 2008-hoz képesti megugrását önkormányzatunk esetében az indokolta, hogy ez évtől előírásra került, hogy azon igénylőknél, akik kiskorú gyermeket nevelnek, támogatásként első két alkalommal rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, ezzel is segítve a gyermekek kedvezőbb életkörülményeit.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	15	21	31	79	0	14
2009	25	33	25	88	0	0
2010	25	22	13	106	0	0
2011	22	49	15	90	0	0
2012	16	47	12	84	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. Községünkben elmondható, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak e támogatásokhoz. A szülők viszonylag tájékozottak az igénybe vételi lehetőségekről. Az adatok vizsgálatakor megállapítható, hogy az ingyenes étkezők száma 2011-12-ben volt a legmagasabb az iskolás gyermekek körében. Ingyenes tankönyvellátásra is magas számú gyermek jogosult. Az önkormányzat a törvényi előírásoknak megfelelően részesíti az érintetteket e támogatásokban.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Ilyen gyermek nem él községünkben.

e)⁴A BURSA HUNGARICA Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú

⁴ Hatályos: 2013. október 11-től

tanulmányainak támogatása. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzat által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzat által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Vaszar Község Önkormányzata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben 2013. évtől részt vesz. A későbbi években évente születik döntés a részvételről.

g)⁵ A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK ARANY JÁNOS TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM célja a tehetséges, nyolcadik évfolyamos tanulók segítése a középiskolai továbbtanulásban. Ezen programban önkormányzatunk esetlegesen vesz részt.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs településünkön szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Községünk területén halmozottan hátrányos helyzetű illetve fogyatékos gyermek nincsen jelenleg. A hátrányos helyzetű

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

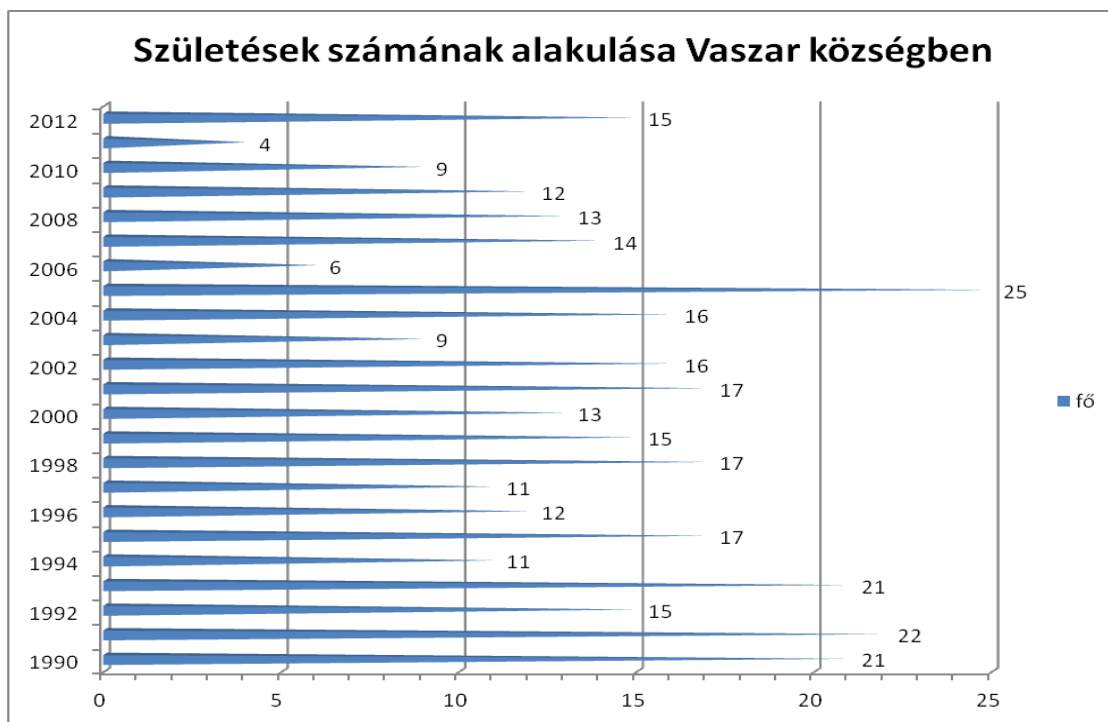
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	41
2009	1	45
2010	1	38
2011	1	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnő három települést lát el: Vaszar, Gecse és Takácsi. Itt a 0-3 éves gyermekek kerültek figyelembe vételre. A születések számát megvizsgálva látható, hogy 2004-ben volt a legmagasabb a születési szám, ezt követően jelentősen csökkent. 2006-ban és 2010-ben volt a legalacsonyabb a születési szám.

⁵ Hatályos: 2013. október 11-től

Forrás: Helyi adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek gyerekek száma
2008	0	10836		954
2009	0	11654		1311
2010	0	10928		1130
2011	0	10636		1104
2012	0	10116		701

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Önkormányzatunknál csupán felnőtt házi orvos rendel, vegyesen kerül ellátásra a felnőtt és a gyermekgyógyászat. Táblázatunkban külön került feltüntetésre a házi orvos által ellátott személyek és gyermekek száma.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Községünkben bölcsőde nem működik, így erre vonatkozóan nincsenek adatok.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitva tartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,30-16,30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	2	2
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Községünkben a Takácsi Bóbita Napközi Otthonos Óvoda tagintézménye, a Napsugár Napközi Otthonos Tagóvoda működik. Ez az intézmény fogadja az óvodás korú gyermekeket. Elmondható, hogy a helyi igényeket teljes körűen ki tudja elégíteni. A vaszari gyermekek mellett Gecséről és Szerecsenyből is járnak az óvodában gyermekek, ez utóbbi községből – érthetően – kis számban.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0
2013	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	68	3	75	1	72	0
2009	67	3	75	1	70	
2010	73	3	75	1	74	
2011	69	3	75	1	69	
2012	49	2	75	1	53	
2013	50	2	75	1	50	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az elmúlt 5 évben fokozatosan csökkent az óvodába beírt- és ezzel párhuzamosan - az óvodába járó gyermekek létszáma. 2008-ban még 3 csoportban foglalkoztatták a gyermekeket, 2012 őszétől már csak két csoport indult. Ez nem túl szerencsés, mert a gyermekek differenciált fejlesztése nehezen megoldott, a középsős korosztályt kétfelé kellett osztani. (Kis-középső csoport, nagy-középső csoport.) A létszám csökkenésének hátterében a kedvezőtlen gazdasági, társadalmi jellemzők állhatnak. A gyermekvállalási hajlandóság a fiatalok körében csökkent. Egyre több a munkanélküli, a családok életminősége negatív irányba változik.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						0
Más településről bejáró gyermekek létszáma						0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						0
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	9	12	19	7	2	49
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	2	2	0	1	5
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	8	4	9	2	1	24
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	1	3	1	2	10
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az intézménybe beíratott, 20 %-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma a 2012/13-as nevelési évben Vaszaron 24 fő. A hiányzás oka többnyire betegség, amely főként a kiscsoportos gyermekeket érinti. A beszoktatás időszakában az először óvodába lépő gyermek immunrendszere még gyenge, hamar elkaphat csoporttársaitól minden betegséget, vírusfertőzést. Az óvodába csak akkor jöhet ismét a gyermek, ha orvos igazolja, hogy egészséges, közösségbe mehet.

A gyermekek igazolatlanul nem hiányoznak óvodánkban. A nem betegségből adódó hiányzások okát meg tudják beszélni a szülőkkel, ily módon szülői igazolást elfogadnak.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma a 2012/13. nevelési évben 12 fő, ami egynegyede az óvodába járó gyermekeknek. Az érintett családok közül több a csonka család - az anya egyedül neveli gyermekét -, vagy sok esetben az egyik szülő munkanélküli. A szegényebb, és/vagy egyéb okokból hátrányt szenvedő családok gyermekei 3 éves korukra gyakran elmaradnak értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükben a kedvezőbb helyzetben élő társaiktól. Az elmaradás oka lehet a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése, a szülők (anyagi, információs, képzettségbeli, stb.)

erőforrásainak korlátozottsága, a megélhetési nehézségek okozta terheltség és az otthoni környezet hiányossága.

Tudatos pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1						
Csoport 2						
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek						
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						
Tagóvoda						
Csoport 1	4	2	0	0	0	

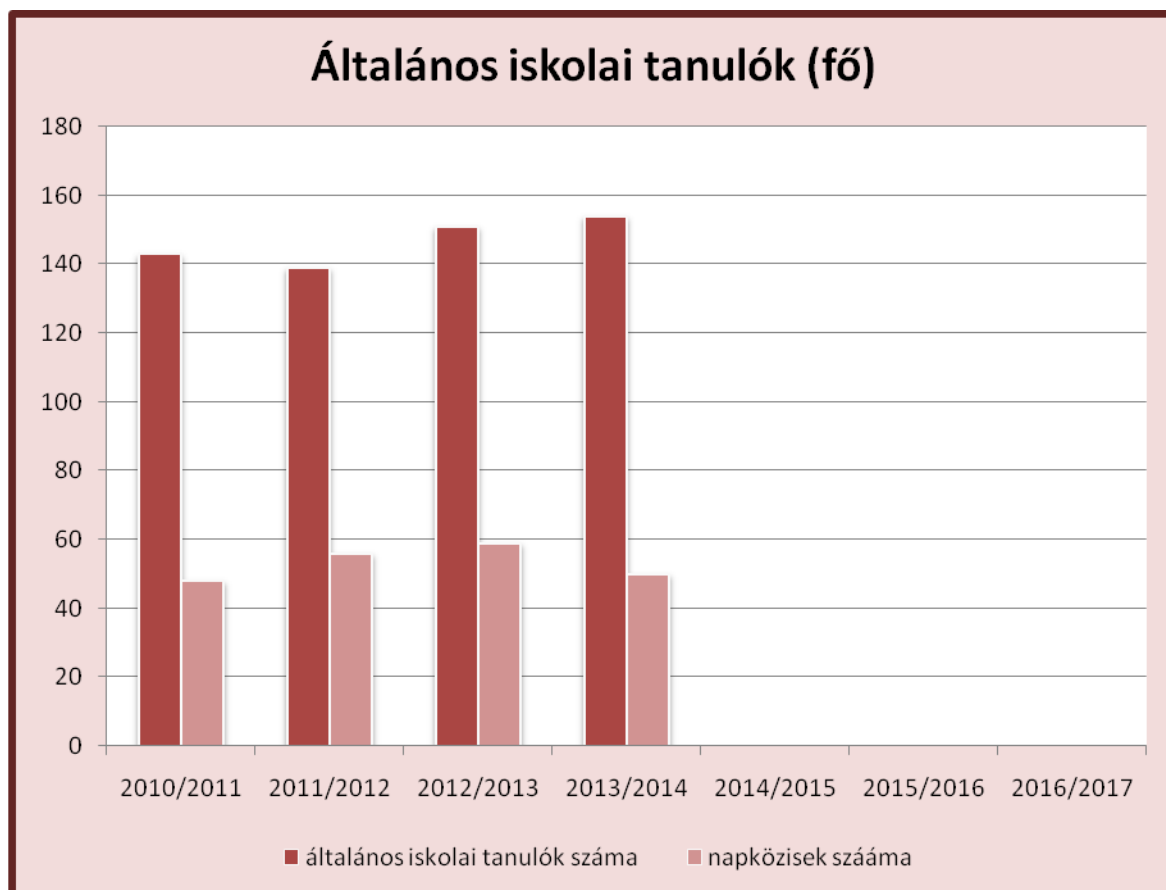
Csoport 2	8	1	1	0	0	
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	12	3	1	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermek	1					
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	1					

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	72	71	143	48	33,6%
2011/2012	74	65	139	56	40,3%
2012/2013	85	66	151	59	39,1%
2013/2014	84	70	154	50	32,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1
2013/2014	4	4	8	0	0	0	1
2014/2015	4	4	8	0	0	0	1
2015/2016	4	4	8	0	0	0	1
2016/2017	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	146
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	39
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	na.
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	55
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	0

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	5	
Szaktanítást végző tanítók száma	0	
Szaktanítást végző tanárok száma	9	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Gyermekvédelmi felelős	0	
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus	0	
Kisegítő személyzet	3	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	21	100
2011/2012	12	100
2012/2013	14	100

Látható, hogy az általános iskolai oktatásban a 8. évfolyamosok az elmúlt tanévekben hiánytalanul befejezték az utolsó évfolyamot, s megkezdhatték középiskolai tanulmányaikat.

A tanulók értékelésénél figyelembe veszik a tanulási nehézségüket. Az országos kompetenciamérés, az iskolai őszi és tavaszi mérések eredményeit felhasználva megfogalmazzák az egyéni fejlesztéshez szükséges feladatokat. Az iskolai könyvtár számára megvásárolták a kötelező olvasmányok rövidített változatait, hogy ráneveljék a lassúbb ütemben haladókat az olvasásra. Pedagógiai programuk egyik alappillére a tehetséggondozás.

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2012-2013. tanév									
Telephely1 (szükség szerint, töröljön vagy szúrjon be plusz sorokat)	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma
1. évfolyam A osztály	32	20	10	14	44%	0	0%	1	0
1. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
2. évfolyam A osztály	22	10	6	6	27%	0	0%	1	0
2. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
3. évfolyam A osztály	13	4	4	6	46%	2	15%	1	0
3. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
4. évfolyam A osztály	18	9	7	8	44%		11%	0	0
4. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
5. évfolyam A osztály	18	5	3	4	22%	0	0%	0	0
5. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
6. évfolyam A osztály	16	6	3	6	38%	0	0%	0	0
6. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
7. évfolyam A osztály	18	1	3	8	44%	0	0%	1	0
7. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
8. évfolyam A osztály	14	4	3	3	21%	1	7%	0	0
8. évfolyam B osztály					#ZÉRÓOSZTÓ!		#ZÉRÓOSZTÓ!		
Összesen:	151	59	39	55	36%	5	3%	4	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

Ihász Gábor Általános Iskola Vaszar	2010		2011		2012		
Országos kompetencia- mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1635	1483	1537	1465	1511		1472
8. évfolyam	1629	1583	1693	1577	1670		1567
10. évfolyam							
Matematika							
6. évfolyam	1527	1498	1476	1486	1498		1489
8. évfolyam	1667	1622	1707	1601	1667		1612
10. évfolyam							

Forrás: Intézményi adatok

A kompetencia felmérési adatoknál látható, hogy a helyi iskola szinte minden vonatkozásban jobb eredményeket ért el az országos átlagnál. Ez a magas színvonalú oktatási munkának tudható be.

Nagy hangsúlyt fektet az iskola a szemléltetésre. Erre alkalmassá a szaktantermi oktatás, valamint az IKT eszközök, köztük a multimédiás terem használata teszi intézményünket. Segítségükkel a tananyag közvetítése élvezetesebbé, szemléletesebbé és egyénre szabottá válik.

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009	18,8		31,3		50	18,8	0		0	
2009/2010	8,3		50		41,7	8,3	0		0	
2010/2011	9,5		62		28,5	9,5	0		0	
2011/2012	16,7		41,7		33,3	16,7	0		0	
2012/2013	50		28,6		21,4	50	0		0	

Forrás: Általános iskolai adatszolgáltatás

A továbbtanulási adatok azt mutatják, hogy az utolsó befejezett tanítási évet kivéve a gimnáziumba továbbtanulók képviselik a legkisebb létszámot. Magas arányt képviselnek ugyanakkor a szakközépiskolai és szakiskolai képzésre jelentkezők. A 2012/13-as tanítási évben viszont a továbbtanulók 50 %-a választotta a gimnáziumi tanulmányt. A végzős diákokat olyan középiskolába irányítják, amely leginkább megfelel az egyéni képességeik kibontakoztatására, és ahol megfelelő jövőképet tudnak kiépíteni maguknak.

d) gyermekjóléti alapellátás: A gyermekjóléti szolgáltatásokat a Pápai Önkormányzatok Feladatellátó Társulásán keresztül érhetik el a rászorulóknak.

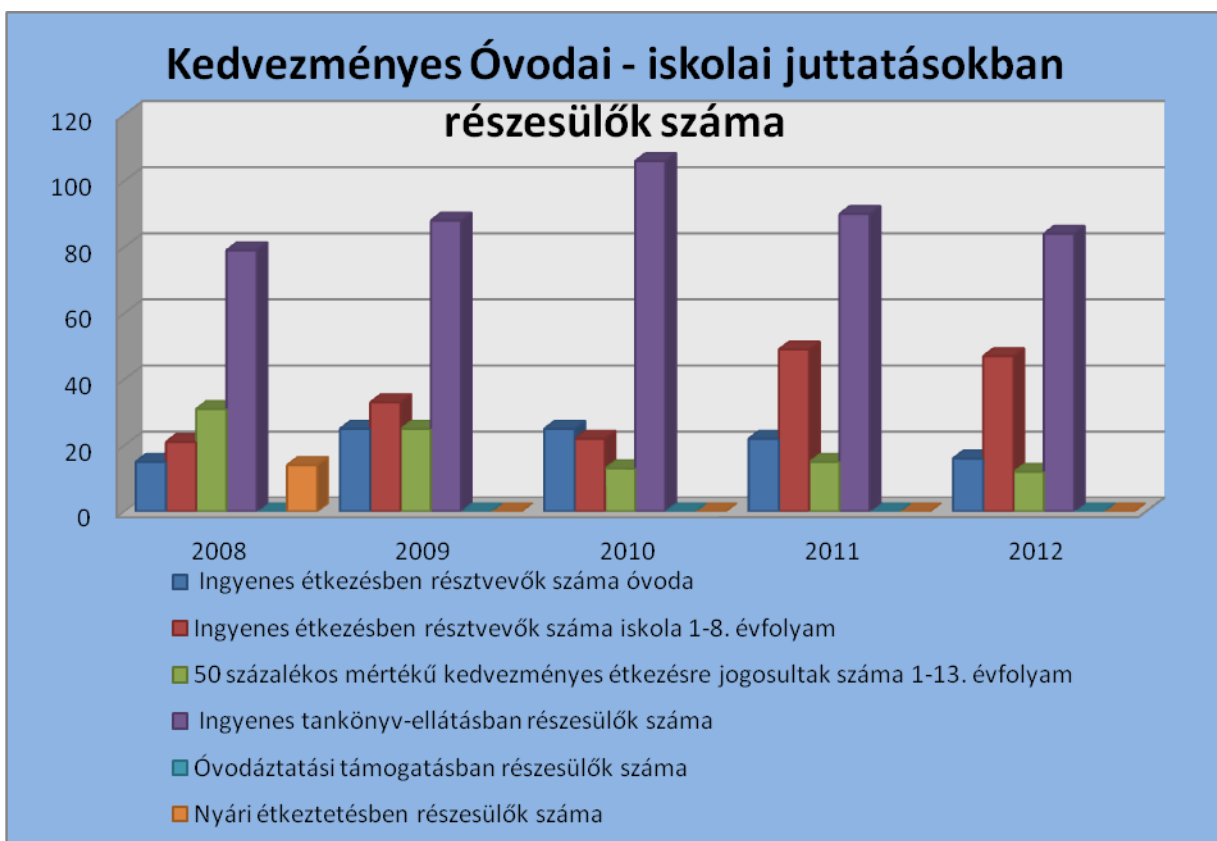
e) gyermekvédelem: A gyermekvédelmi szolgáltatásokat a Pápai Önkormányzatok Feladatellátó Társulásán keresztül érhetik el a rászorulóknak.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások: Ezeket az igényeket is az előzőekben említett társulás látja el.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A községben a sportolásra lehetőséget biztosító infrastruktúra kedvező. Van egy tornatermünk, ahol téli időszakban lehet sportolni- bár felszerelését újítani kellene. Községünk rendelkezik egy futballpályával, ahol a lakosság ezen érdeklődési igényét tudjuk kielégíteni. A kultúrház mögötti területen található egy kézilabda pálya, mely bitumenes. Ennek felújítására pályázott önkormányzatunk, bízunk benne, hogy pályázatunk kedvező elbírálása esetén egy jó minőségű sportpályán sportolhatnak a mozogni vágyók. Az iskolán és óvodán keresztül is biztosított a gyermekek sportfoglalkozásainak megtartása. Az iskola közel húsz éve szervezi meg a tanulók számára ingyenesen a hagyományörző alkotótáborát, melynek egyik célja, hogy minden gyermeknek legyen lehetősége legalább egy hetet a szünidő hasznos, tartalmas eltöltésére. A kirándulások szervezésénél igénybe veszik azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek jelentős kedvezményeket nyújtanak a diákoknak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A kedvezményes támogatásokat a jogszabályi feltételeknek megfelelően biztosítja az önkormányzat.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. Az 50 %-os kedvezményes étkezésre jogosultak száma 2012-ben volt a legmagasabb. Nyári gyermekétkezés az utóbbi években nem került biztosításra a szűkös anyagi lehetőségek és az előírt kötöttségek miatt.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei: Nem rendelkezünk adattal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül: Éves szinten kapnak támogatást azok a szülők, akik gyermeküket iskolába járatják.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása: A szociális jellegű támogatáson túl nagy hangsúlyt fektet az iskola az érintett tanulók tehetséggondozására és felzárkóztatására egyaránt. Integráltan nevelik az SNI, a HH és a HHH tanulókat egy gyógypedagógus és egy fejlesztőpedagógus bevonásával. A hatékonyságot számítógépes fejlesztőprogramok és fejlesztőjátékok növelik. A magatartászavaros gyerekeket kiscsoportos mozgásterápiával és személyiségfejlesztő tréninggel segítik. A rászoruló diákokat rendszeresen korrepetálják. A tanórákon alkalmazzák a csoportbontás, és az egyéni foglalkoztatás módszerét is.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.) Az iskolában saját alkalmazásban van gyógypedagógus, illetve fejlesztő pedagógus. Az oktatási munkát a rászorulóknál logopédus segíti.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációk:
Községünkben nem fordult elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	0,2		0,1		0	
2009/2010	0,2		0,1		0	
2010/2011	0,3		0,1		0	

2011/2012	0,3		0		0	
-----------	-----	--	---	--	---	--

Forrás: Általános iskolai adatszolgáltatás

Az elmúlt tanévekben az évfolyamismétlők aránya nagyon alacsony volt. Magántanulói státuszban csupán 1 fő volt, de az utóbbi tanévekben már nem jellemző ez a tanulási jogviszony forma. Szerencsés, hogy 250 óránál többet egyetlen tanuló sem mulasztott.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészet oktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
2008/2009			x		x		x	
2009/2010			x		x		x	
2010/2011			x		x			
2011/2012			x		x		x	
2012/2013			x		x		x	

Forrás: Általános iskolai adatszolgáltatás

Az elmúlt években az iskola a 4.4.17. táblázatban szereplő programokat nyújtotta az igénylőknek.

Az iskola által ingyenesen nyújtott, gazdag szakkörkínálat azt a célt szolgálja, hogy diszkrimináció nélkül, minden tanulóból előhívjuk és fejlesszük azokat a képességeket, amelyek által sikerélményhez juthatnak. Egyes szakkörökre való jelentkezésnél /pl. képzőművész -, színjátzó, -néptánc szakkörök/ előnyben részesítik a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

Már az alsó tagozatban elindították tehetséggondozó programjukat, mely a matematika, a sakk és a szorobán együttes erejével fejleszti a tehetséges tanulókat. Az idegen nyelv tanításánál is fontos szempont, hogy minden gyerekek legyen lehetősége jó alapokat szerezni a szülők anyagi támogatásának hiányában is.

Sport – és más versenyekre való felkészítésnél kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy azok a gyerekek, akik e szempontból nem rendelkeznek biztos háttérrel, az iskolában megkapjanak minden segítséget a siker eléréséhez.

Közel húsz éve szervezik meg a tanulók számára ingyenesen a hagyományörző alkotótábort, melynek egyik célja, hogy minden gyermeknek legyen lehetősége legalább egy hetet a szünidő hasznos, tartalmas eltöltésére.

A kirándulások szervezésénél igénybe veszik azokat a pályázati lehetőségeket, amelyek jelentős kedvezményeket nyújtanak a diákoknak.

Az iskolában esélyegyenlőségi felelős dolgozik, akinek feladata a jelzőrendszer kialakítása és hatékony működtetése. Az esélyek biztosítása minden iskolai tevékenység alapja.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

6

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek és fiatalok fokozott mozgásigényének és szabadidős tevékenységének kielégítését célzó sportöltöző, sportpálya a településen nincs.	Az elkövetkező öt évben pályázati források felhasználásával sportpálya és sportöltöző építése.
A településen nincs elegendő és megfelelő minőségű, fedett buszváró, ezért szükséges ezek építése, korszerűsítése	Fedett buszváró, buszöböl építése, felújításra szoruló buszvárók korszerűsítése, pályázati források felhasználásával.
A településen az EU-s normáknak megfelelő játszótér karbantartása szükséges	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően a településen élő felnőtt lakosság önkénteseivel együttműködve, a meglévő játszótér karbantartja, bővíti.
Szülők munkába állását elősegítő óvodai nyitva tartás kialakítása	óvodai nyitva tartás felülvizsgálata, nyári szünet lerövidítése
A gyermekek, fiatal felnőttek hasznos időtöltését elősegítő terület nincs a község területén	Park kialakítása, kerékpár gyakorló pálya kialakítása pályázati forrás igénybe vételével
Hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának nehézsége	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben
Hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának nehézsége	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	606	543			32,25	28,75

⁶ Hatályos, 2013. október 11-től

2009	479	538			49,75	58
2010	604	548			52,75	54,25
2011	599	543			35,75	14,5
2012	549	499			36,5	37,5

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Ha a munkavállalási korúak számát vizsgáljuk elmondható, hogy a nők (2009-es évet kivéve) alacsonyabb lélekszámot képviselnek a férfiaknál. Ha a munkanélküliek arányát vizsgáljuk megállapítható, hogy a nemeken belül a munkanélküliek aránya változó, hol a nők, hol a férfiak képviselnek magasabb arányt.

d) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az alábbi táblázatokba nem tudunk adatokat gyűjteni.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei: **5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei:** Nem rendelkezünk adattal.

e) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Általánosságban elmondható, hogy a nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

Önkormányzatunk erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitva tartási idején kívüli, valamint

az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	41	0	-	-	-	-	-
2009	45	0	-	-	-	-	-
2010	38	0	-	-	-	-	-
2011	26	0	-	-	-	-	-

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Vaszar területén a 3 év alatti gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat. A községben bölcsőde, családi napközi nem működik. Információink alapján a szülők nem is viszik Pápara sem bölcsődébe a gyermekeket, nincs rá pillanatnyilag igény. Az óvodai ellátás kapcsán felmerülő igényeket önkormányzatunk teljes mértékben ki tudja elégíteni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	48	48
2009	1	45	45
2010	1	38	38

2011	1	26	26
2012	1		0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	2	1	1
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: rendőrségi adatszolgáltatás

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Községünk ezen a területen szerencsére kedvező helyzetben van, nem jellemző a családon belüli illetve a nők ellen irányuló erőszak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km- es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2008	0		1	
2009	0		1	
2010	0		1	
2011	0		1	

2012	0		1	
------	---	--	---	--

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaoththonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaoththon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

Községünkben nincs anyaoththon ugyanúgy, mint a hasonlóan kis településeken sem. A krízishelyzetbe került nők Pápán tudnak legközelebb igénybe venni ilyen támogatást, ott is egyházi fenntartású az anyaoththon. Az esetlegesen időszakosan (ritkán) felmerülő ilyen típusú igényekben a családsegítő szolgálat szakemberei nyújtanak segítséget a rászorulóknak.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	6	3	na	na	na	na
2009	6	3	na	na	na	na
2010	4	3	na	na	na	na
2011	4	3	na	na	na	na
2012	4	3	na	na	na	na
2013	4	3	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A nők szerepére vonatkozóan a helyi közéletben kevés adatunk van, csupán a helyi testületre vonatkozóan. Ez az összetétel ugyan az elmúlt években állandó volt, azonban jelentősen befolyásolja a választásokon indulók nemi összetétele, s a választók döntése. Előre nem befolyásolható, ezen adatokból a nők szerepe nem ítéhető meg kizárólagosan.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs adat

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A krízishelyzetbe került nők nem merik felvállalni problémájukat a közvetlen környezet, a településen működő szolgálatok előtt	Információnyújtás anonim telefonos lelki segély szolgálatról

A munkanélküli nők megélhetése nehéz	Az önkormányzat pályázati forrásokból helyi piac kialakítását tűzi ki célul, elősegítve ezzel, hogy a saját termelésű termékek értékesítésével jobb anyagi helyzetbe kerüljenek a munkanélküli nők
A munkanélküli nők hasznos időeltöltése, aktív feladat találása nehéz	Meglévő önkormányzati ingatlan felújítása új, aktív funkció kialakításával, pályázati lehetőségek kiaknázásával.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

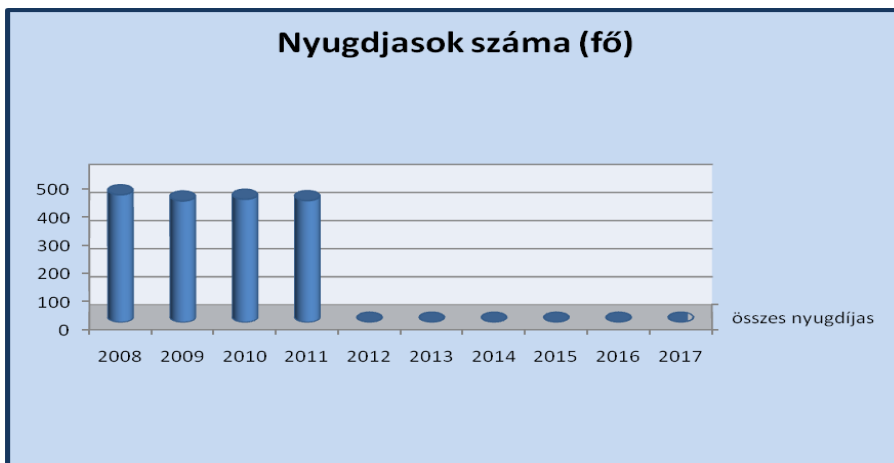
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	169	285	454
2009	164	268	432
2010	167	271	438
2011	165	268	433

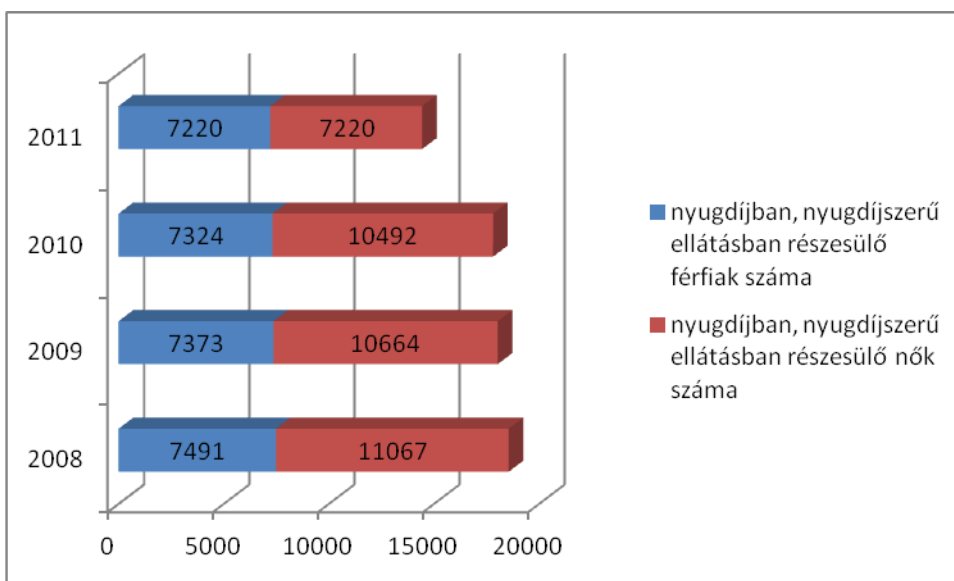
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint Pápai Kistérség

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	7491	11067	18558
2009	7373	10664	18037
2010	7324	10492	17816
2011	7220	7220	14440

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Vaszarón a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2009-től nagyjából azonos mértékű, míg a Pápai Kistérségben folyamatosan növekszik az ellátásban részesülők száma. Mind Vaszar, mind az egész Pápai Kistérség vonatkozásában megállapítható, hogy ezen ellátásban részesülők között a nők jóval magasabb számot képviselnek. Ez a szám azzal is szoros

összefüggésben van, hogy a 65 év feletti korosztály aránya magas a településen, s a korosztályn belül 66 % a nők aránya.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	83	5	6%	34	na	#ÉRTÉK!
2009	106	6	6%	61	na	#ÉRTÉK!
2010	91	12	13%	46	na	#ÉRTÉK!
2011	74	9	12%	38	na	#ÉRTÉK!

regisztrált munkanélküliek között kis számú az 55 év feletti. Vagyis ez a korosztály vagy még meglévő munkahelyén dolgozik, vagy nyugellátásban részesül.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága: Nincs rendelkezésre álló adat.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Nincs adat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	83	5	6%	34	na	#ÉRTÉK!
2009	106	6	6%	61	na	#ÉRTÉK!
2010	91	12	13%	46	na	#ÉRTÉK!
2011	74	9	12%	38	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. Szerencsére községünk területén elenyésző az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya. A tartós munkanélkülieken belül

sajnos nem sikerült adatot beszerezni az 55 év felettek számára. Ha a Pápai Kistérség területén vizsgáljuk ezen adatokat ott is hasonló következtetést vonhatunk le, mivel 7-9 %-ra tehető az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma.

Ezen viszonylag alacsony arány annak is köszönhető, hogy az idősebb korosztályból, akinek lehetősége adódott, az élt a nyugdíjazás lehetőségével. Főleg a nőnél jelentett kedvező megoldást a 40 év szolgálati jogviszony kapcsán történő nyugdíjazás kérése.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	247	na.	#ÉRTÉK!
2009	242	na.	#ÉRTÉK!
2010	234	na.	#ÉRTÉK!
2011	228	na.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Községünkben a 64 év feletti lakosság száma kicsit csökkenő. Ugyanakkor arra sajnos nincsen információnk, hogy hány időskorú részesül nappali ellátásban. Információink alapján nincs ilyen lakos.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	0
2012	0
2013	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Községünk területén senki nem részesül időskorúak járadékában, erre nem volt igény. Ez talán annak tudható be, hogy az idősebb korosztály jövedelmi helyzete kedvezőbb annál, hogy e támogatási formában részesüljön.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés: nincs adat

c) idősök informatikai jártassága

6.3.4. számú táblázat - Idősök informatikai jártassága: Nincs adat.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

6.4. számú táblázat - Az idősöket célzó programok a településen: Az elmúlt években kimondottan az idősök számára nem került program megrendezésre egyetlen szervezet által sem.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek busz
Járdák és útburkolatok hiányosak, rossz minőségűek	A településen közlekedésre részben alkalmatlan az úthálózat, járda; kiépítése hiányos, rossz állapotú. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben, a település úthálózatát felújítja
A közműellátottság részleges hiánya az idős lakosság életkörülményeit rontja	A településen nem megoldott a csatorna kiépítése, erre az önkormányzat pályázati forrásból kíván megoldást találni
Az önkormányzati középületek nehezen megközelíthetőek az idősök számára	Az önkormányzati középületek jobb megközelíthetősége érdekében parkolók kialakítása
⁷ Egyéb közösségi célú szolgáltatás hatékonyságának javítása	Az önkormányzat által gépjármű vásárlása az egyéb közösségi célú szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Az alábbi táblák nemleges adattartamúak, illetve nem áll rendelkezésre adat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén: Nem rendelkezünk adattal.

⁷ Hatályos 2015. július 9-től

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások: Nemleges

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei: Nincs adat

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége: Egyelőre nem megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége: Nem megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége: Információink szerint nem megoldott.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége: Nem megoldott

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.): Nincs.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások): Nemleges.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Önkormányzati tulajdonú épületek, és középületek korszerűtlenek, elavultak, nem mindegyik akadálymentesített	Pályázat útján szükséges megoldani a középületek akadálymentesítését, fűtéskorszerűsítését, hőszigetelését

8. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése ⁸

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A településen élő lakosság minden tagjának szüksége van a kulturált és tartalmas szórakozásra. A településen lévő kultúrház jelenleg nagyon rossz állapotban van.	A településen lévő kultúrház felújítása pályázati források igénybevételével.
	Súlyos megélhetési gondok.	Ruhabörze, használt cikk börze szervezése.
	A településen élő lakosságnak szüksége van a régi hagyományok és a környezeti adottságok megismerésére.	Önkormányzati ingatlan átalakítása, felújítása, bemutatóhelyként történő működtetése pályázati források igénybevételével.
	Közeli településekre átjáró dolgozóknak túl hosszú a közlekedési idő a nagy kerülés miatt.	Összekötő út kiépítése Vanyola és Nagygyimót felé pályázati forrás igénybe vételével.
	Mélyszegénységben élők nehezen találnak munkalehetőséget	Külterületi utak, árkok, kialakítása, felújítása, karbantartása pályázati források lehetőségével.
	Élelmezési problémák jelentkezése	Élelmiszersegélyek lehetőség szerinti biztosítása
	Lakásfenntartás nehézsége	Téli tüzelőtámogatás biztosításának lehetőség szerinti megszervezése.
Gyermekek	A gyermekek és fiatalok fokozott mozgásigényének és szabadidős tevékenységének kielégítését célzó sportöltöző, sportpálya a településen nincs.	Az elkövetkező öt évben pályázati források felhasználásával sportpálya építése és sportöltöző felújítása, bővítése.
	A településen nincs elegendő és megfelelő minőségű, fedett buszváró, ezért szükséges ezek építése, korszerűsítése	Fedett buszváró, buszöböl építése, felújításra szoruló buszvárók korszerűsítése, pályázati források felhasználásával.
	A településen az EU-s normáknak megfelelő játszótér karbantartása szükséges	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően a településen élő

⁸ Hatályos 2013. október 11-től

		felnőtt lakosság önkénteseivel együttműködve, a meglévő játszóteret karbantartja, bővíti.
	Szülők munkába állását elősegítő óvodai nyitva tartás kialakítása	óvodai nyitva tartás felülvizsgálata, nyári szünet lerövidítése
	A gyermekek, fiatal felnőttek hasznos időtöltését elősegítő terület nincs a község területén	Park kialakítása, kerékpár gyakorló pálya kialakítása pályázati forrás igénybe vételével
	Hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának nehézsége	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben
	Hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának nehézsége	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén
Idősek	Járdák és útburkolatok hiányosak, rossz minőségűek	A településen közlekedésre részben alkalmatlan az úthálózat, járda; kiépítése hiányos, rossz állapotú. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben, a település úthálózatát felújítja
	A közműellátottság részleges hiánya az idős lakosság életkörülményeit rontja	A településen nem megoldott a csatorna kiépítése, erre az önkormányzat pályázati forrásból kíván megoldást találni
	Az önkormányzati középületek nehezen megközelíthetőek az idősek számára	Az önkormányzati középületek jobb megközelíthetősége érdekében parkolók kialakítása
	⁹ Egyéb közösségi célú szolgáltatás hatékonysága javításra szorul	Az önkormányzat által gépjármű vásárlása az egyéb közösségi célú szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében
Nők		
	A munkanélküli nők megélhetése nehéz	Az önkormányzat pályázati forrásokból helyi piac kialakítását tűzi ki célul, elősegítve ezzel, hogy a saját termelésű termékek értékesítésével jobb anyagi helyzetbe kerüljenek a munkanélküli nők
	A munkanélküli nők hasznos időeltöltése, aktív feladat találása nehéz	Meglévő önkormányzati ingatlan felújítása új, aktív funkció kialakításával, pályázati lehetőségek kiaknázásával.

⁹ Hatályos 2015. július 9-től

Fogyatékkal élők	Önkormányzati tulajdonú épületek, és középületek korszerűtlenek, elavultak, nem mindegyik akadálymentesített	Pályázat útján szükséges megoldani a középületek akadálymentesítését, fűtéskorszerűsítését, hőszigetelését

A beavatkozások megvalósítói¹⁰

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A településen lévő kultúrház felújítása pályázati források igénybevételével.	polgármester
	Ruhabörze, használt cikk börze szervezése.	védőnő
	Önkormányzati ingatlan átalakítása, felújítása, bemutatóhelyként történő működtetése pályázati források igénybevételével.	polgármester
	Összekötő út kiépítése Vanyola és Nagygyimót felé pályázati forrás igénybe vételével.	polgármester, érintett települések polgármesterei, képviselő-testület, érintett települések képviselő-testületei
	Külterületi utak, árkok, kialakítása, felújítása, karbantartása pályázati források lehetőségével.	polgármester, képviselő-testület
	Élelmiszersegélyek lehetőség szerinti biztosítása	polgármester
	Téli tüzelőtámogatás biztosításának lehetőség szerinti megszervezése.	polgármester, helyi önkormányzati dolgozók
Gyermekek	Sportpálya építése és sportöltöző felújítása és bővítése.	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
	Fedett buszváró, buszöböl építése, felújításra szoruló buszvárók korszerűsítése, pályázati források felhasználásával.	Önkormányzat, pályázatiíró, kivitelező, VOLÁN társaság, Közútkezelő
	Meglévő játszótér karbantartása, bővítése.	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, óvónők, gyerekek
	Óvodai nyitva tartás felülvizsgálata, nyári szünet lerövidítése	Önkormányzat, óvodavezető, óvónők, szülők

¹⁰ Hatályos 2013. október 11-től

	Park kialakítása, kerékpár gyakorló pálya kialakítása pályázati forrás igénybe vételével	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben	Önkormányzat, polgármester Felsőoktatásban résztvevő hallgatók
	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén	Iskola, Önkormányzat, polgármester
Idősek	Út- járdahálózat felújítása	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
	A településen nem megoldott a csatornarendszer kiépítése, erre az önkormányzat pályázati forrásból kíván megoldást találni	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
	Parkolók kialakítása önkormányzati középületeknél.	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
	¹¹ Az önkormányzat által gépjármű vásárlása az egyéb közösségi célú szolgáltatások feltételeihez való hozzájutás javítása érdekében	Önkormányzat, kivitelező
Nők		
	Az önkormányzat pályázati forrásokból helyi piac kialakítását tűzi ki célul, elősegítve ezzel, hogy a saját termelésű termékek értékesítésével jobb anyagi helyzetbe kerüljenek a munkanélküli nők.	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
	Meglévő önkormányzati ingatlan felújítása új, aktív funkció kialakításával, pályázati lehetőségek kiaknázásával.	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező
Fogyatékkal élők	Pályázat útján szükséges megoldani a középületek akadálymentesítését, fűtőkorszerűsítését, hőszigetelését.	Önkormányzat, pályázatíró, kivitelező

¹¹ Hatályos 2015.július 9-től

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1.

Intézkedés címe:	A településen lévő kultúrház felújítása pályázati források igénybevételével.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonában álló kultúrház rossz állapotú, nem akadálymentesített.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az önkormányzat tulajdonában lévő kultúrház rossz állapotú, nem akadálymentesített, ezért nem szolgálja megfelelően sem a lakosság, sem a fogyatékosokkal élők igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épület felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő kultúrház biztosítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2 - 5 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele. A mélyszegénységben élők és a romák részére hasznos időeltöltési lehetőség. Lehetőség biztosítása oktatások megtartására.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2.

Intézkedés címe:	Ruhabörze, használtcikk börze szervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kisgyermekes családok a nehéz anyagi körülmények között kevésbé tudják megvásárolni a gyermekek ruházatát, a szükséges bútorokat.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: Elősegítsük, hogy a kisgyermekes szülők számára a kedvező ruha- és használatcikk beszerzési lehetőséget. Igényfelmérést végzünk körükben. K: A börze helyszíne a művelődési ház vagy óvoda. A védőnő fogná át a börzét. H: A börze folyamatos működtetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- igényfelmérés - védőnő, óvónők bevonása - helyszín biztosítása - börze lebonyolítása, -folyamatosság fenntartása
Résztevők és felelős	Védőnő, óvónők, középiskolás önkéntesek
Partnerek	Önkormányzat, óvoda, védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	R.: 2- 4 hónap K.: 1 év H.: 3év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A program konkrét eredménye kisgyermekesek számára a beszerzés megkönnyítése mind helyileg, mind anyagilag. Célunk, hogy a lehető legérzékenyebb réteg bevonásra kerüljön. Könnyebben hozzájussanak az érintettek a szükséges ruhákhoz, eszközökhöz.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gyermekes szülők érdektelensége, félelme. Ennek kiküszöbölésére szükséges megfelelő tájékoztató kampány lefolytatása. Védőnő közvetlen kapcsolata a fiatal szülőkkel könnyít a lebonyolításon.
Szükséges erőforrások	Terem biztosítása, kiértékelésekhez szükséges eszközök biztosítása.

- megvalósult.¹²

3.

Intézkedés címe:	Önkormányzati ingatlan átalakítása, felújítása, bemutatóhelyként történő működtetése pályázati források igénybevételel.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat rendelkezik olyan ingatlannal, amely jelenleg funkció üresen áll, ennek bemutatóhellyé történő átalakítása a lakosság hasznos időeltöltését, az ismeretek bővítését teszi lehetővé.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön van olyan önkormányzat tulajdonában lévő épület, mely használaton kívüli, korszerűtlen, nem akadálymentesített, ezért nem szolgálja a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával bemutatóhelyet alakít ki, elvégzi az épület felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Bemutatóhely kialakítása a településen.

¹² Hatályos 2015. július 9-től

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-5 hónap év K: 8 hónap H: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

- megvalósult¹³

4.

Intézkedés címe:	Összekötő út kiépítése Vanyola és Nagygyimót felé pályázati forrás igénybe vételével.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közel lévő települések megközelítés a hiányos úthálózat miatt nagyon körülményes, nagy kerülővel lehetséges.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Lovászpata és Nagygyimót közel fekszik Vaszarhoz, többen dolgoznak is e településeken. Ugyanakkor e két település megközelítése a hiányos úthálózat miatt nagyon körülményes, nagy kerülővel lehetséges. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben, e két település irányában átjáró utat épít ki, mely lehetővé teszi a gyors közlekedést. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H: összekötő út kiépítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év

¹³ Hatályos 2015. július 9-től

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

5.

Intézkedés címe:	Külterületi utak, árkok, kialakítása, felújítása, karbantartása pályázati források lehetőségével.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A külterületen az utak és árkok hiányosan találhatók meg, a meglévőknél szükséges a felújítás. A külterületen élők, ott földterülettel rendelkezők nehezen tudják ingatlanaikat megközelíteni. A csapadékvíz elvezetés problémákat okoz a közlekedésben, lakhatásban. Fontos a folyamatos karbantartás.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen a külterületen a közlekedést nehezzé teszi az hiányos, rossz állapotú úthálózat. A vízelvezetésnél is problémák adódnak az árokrendszer rossz illetve hiányos állapota miatt. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben a település külterületén az úthálózatát felújítja, indokolt út- és árokbővítést végez. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H: külterületi utak, árkok állapotának javítása, út- árokhálózat bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, karbantartó
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közfoglalkoztatás lehetőségének bővítése, mélyszegénységben élők közfoglalkoztatás területén történő alkalmazása. Külterületi közlekedés javulása, vízelvezetés megoldása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.

Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás
-----------------------	-------------------------

6.¹⁴

Intézkedés címe:	Élelmiszersegélyek lehetőség szerinti biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nehéz a élelmiszerek beszerzése a szűkös anyagi lehetőségek miatt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő szegény lakosság a szűkös anyagi lehetőségei és a kis jövedelem nem megfelelő beosztása miatt nehezen tud megfelelő élelmiszert beszerezni. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció elkészítése H: élelmiszer segély nyújtása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetőségek figyelése Igények felmérése, jelzése Élelmiszersegély szétosztása
Részvevők és felelős	Önkormányzat, önkormányzati dolgozók
Partnerek	Önkormányzat, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	R: 5 hónap K: 1 év H: 2 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rászorulókkal történő időszakos ellátása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Támogatók által kevés élelmiszertámogatás biztosítása
Szükséges erőforrások	Saját forrás a szétosztáshoz kapcsolódóan

7.¹⁵

Intézkedés címe:	Téli tüzelőtámogatás biztosításának lehetőség szerinti megszervezése
------------------	---

¹⁴ Hatályos 2013. október 11-től

¹⁵ Hatályos 2013. október 11-től

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az anyagilag rossz helyzetben lévő lakosság nem tudja a szükséges téli tüzelőt biztosítani
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Megfelelő támogatás esetén a rászoruló lakosság téli tüzelő ellátásának segítése. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtása H: elnyert tüzelőtámogatás szétosztása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázat benyújtása Szerződés kötése, tüzelő beszerzése Tüzelő szétosztása
Részvevők és felelős	Önkormányzat, polgármester, önkormányzati dolgozó
Partnerek	erdészet
Határidő(k) pontokba szedve	R: 6 hónap K: 1 év H: 1,5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A rászoruló lakosság téli tüzelő beszerzési igényének csökkentése. Fenntarthatóság a kiírt pályázati lehetőségektől függ.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

- megvalósult¹⁶

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1.

Intézkedés címe:	Sportpálya építése és sportöltöző felújítása, bővítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A meglévő sportöltöző korszerűtlen, kicsi. Szükséges korszerű burkolattal ellátott, több sportágat kiszolgáló sportpálya építése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	A meglévő sportöltöző korszerűtlen, kicsi. Szükséges korszerű burkolattal ellátott, több sportágat kiszolgáló sportpálya építése, hogy sokrétű igényeket elégítsen ki. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi a

¹⁶ Hatályos 2015. július 9-től

hosszútávú időegységekre bontásban	sportöltöző felújítását, új, korszerű sportpálya építését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Sportöltöző felújítása, bővítése, sportpálya kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, helyi vállalkozó, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2 – 4 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 1 év H: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságos sportolás. A gyermekek, fiatalok, a teljes lakosság sportolási lehetőségeinek javítása a településen.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2.

Intézkedés címe:	Fedett buszváró, buszöböl építése, felújításra szoruló buszvárók korszerűsítése, pályázati források felhasználásával.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben meglévő buszmegállók rossz állapotúak, több helyen szükséges lenne új buszmegálló, buszöböl létesítése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön a buszmegállók rossz állapotúak, szükség lenne új buszmegálló kialakításra a közlekedés újjászervezéséhez. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben elvégeztetve buszmegállók felújítását, új buszmegállók, buszöbölök kialakítását. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Buszmegállók felújítása, új buszmegállók, buszöbölök kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, VOLÁN társaság, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 10 – 1 év hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 2 év

	H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, felújított illetve új buszmegálló, lakosság közlekedési lehetőségének javítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

3.

Intézkedés címe:	Játszótér karbantartása, bővítése szükséges.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen az EU-s normáknak megfelelő játszótér állapota romlik, játékok tönkremennek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően a településen élő felnőtt lakosság önkénteseivel együttműködve a játszótéri játékokat felújítja, a meglévő játszóteret bővíti. Célunk a gyermekek biztonságos mozgásterének kialakítása. R: pályázati lehetőségek feltárása. Pályázatírás. K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H.: játszóhely karbantartása, felújítása, bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, karbantartó
Partnerek	Gyermekek, szülők, önkormányzat, önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb időtöltés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.

Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás
-----------------------	-------------------------

4.

Intézkedés címe:	Óvodai nyitva tartás felülvizsgálata, nyári szünet lerövidítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szülők munkába állását elősegítő óvodai nyitva tartás kialakítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen az óvodáskorú szülők munkába állása általában a nem oldható meg a község területén, utazással jár. Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy a munkába járó szülők óvodai nyitva tartási igényét, óvodai nyári szünet igényét felméri, s ennek megfelelően alakítja ki az óvodai nyitva tartást. Célunk a szülők munkába állásának, munkába járásának megkönnyítése. R: Igények felmérése K: Óvodai nyitva tartás és szünet megszervezése H.: Nyitva tartás és szünet igényeknek megfelelő kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés. Szervezés. Nyitva tartás kialakítása.
Résztvevők és felelős	Óvodavezető, óvodás gyermekek szülei, önkormányzat
Partnerek	Óvodavezető, szülők, önkormányzat, óvodai dolgozók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2-4 hónap K: 1 év H: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szülők könnyebb munkavállalása, munkába járása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	személyi feltételek

5.

Intézkedés címe:	Park kialakítása, kerékpár gyakorló pálya kialakítása pályázati forrás igénybe vételével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen jelenleg gondozatlan terület található, a gyermekek, fiatalok hasznos időtöltése nem megoldható megfelelő terület hiányában.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú	A településen jelenleg nincs kialakított park a fiatalok, gyermekek hasznos időeltöltésének segítésére. Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források elnyerését követően parkot alakít ki, kerékpár gyakorló pályát hoz létre. Célunk a gyermekek, fiatalok biztonságos, hasznos időeltöltésének biztosítása.

időegységekre bontásban	R: pályázati lehetőségek feltárása. Pályázatírás. K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H.: Park kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Részrtvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező
Partnerek	Gyermekek, szülők, önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1-2 hónap Megfelelő pályázat esetén. K: 1 év H: 3 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb, kellemesebb időtöltés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás.

6. ¹⁷

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetű gyermekek felsőoktatásban való továbbtanulásának segítése a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű térségben élünk, a családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekeik továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben részvétel R: csatlakozás K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése H: megvalósítás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázati határidő figyelése, - pályázatkészítés
Részrtvevők és felelős	önkormányzat, polgármester

¹⁷ Hatályos 2013. október 11-től

Partnerek	Felsőoktatásban résztvevő hallgatók
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. november 15. K: 1 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Lehetőség arra, hogy anyagi okok ne hátráltassák tanulmányaik elvégzésében, képzettségük megszerzésében a felsőoktatásban résztvevő fiatalokat.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati támogatás

7.¹⁸

Intézkedés címe:	A hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásban való továbbtanulásának segítése a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja révén
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hátrányos helyzetű térségben élünk, a családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekeik továbbtanulását a középiskolákban
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hátrányos helyzetű tanulók Arany János Tehetséggondozó Programban való részvétel R: csatlakozás K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése H: megvalósítás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- pályázati határidő figyelése, - pályázatkészítés
Résztvevők és felelős	önkormányzat, polgármester
Partnerek	iskola, szülők
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. november 15. K: 1 év H: 5 év

¹⁸ Hatályos 2013. október 11-től

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Lehetőség arra, hogy anyagi okok ne hátráltassák tanulmányaik elvégzésében, képzettségük megszerzésében a felsőoktatásban résztvevő fiatalokat.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati támogatás

III. A nők esélyegyenlősége

1.

Intézkedés címe:	Helyi piac kialakítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkanélküli nők megélhetése nehéz
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők jobb anyagi helyzetbe hozása, saját előállítású termékek helyi értékesítésének lehetővé tétele. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben helyi piacot alakít ki, lehetővé téve a saját előállítású termékek értékesítését, így jobb anyagi helyzet megteremtését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázati írás. H: Helyi piac kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, helyi termék előállítók
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nők jobb megélhetésének biztosítása, helyi termék előállítás ösztönzése, lakosok kedvező feltételekkel történő helyi termékekhez jutása.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek, nem kellő érdeklődés.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

- megvalósult ¹⁹

2.

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1.

Intézkedés címe:	Út- és járdafelújítás, karbantartás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Járda és útburkolatok hiányos, rossz minőségű. A kisgyermekes anyák nem tudják a babakocsikat tolni, az idősök közlekedése is nehezített.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen a közlekedést nehezzé teszi az úthálózat, járda állapota. Egyes helyeken az úthálózat hiányos. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben a település úthálózatát felújítja, indokolt járda- és útbővítést végez. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H: utak, járdák állapotának javítása, út- járdahálózat bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályazatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Résztevők és felelős	Önkormányzat, pályazatkészítő, kivitelező, karbantartó
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Élhetőbb környezet, biztonságosabb időtöltés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2.

Intézkedés címe:	Csatornarendszer kiépítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs kiépített közműhálózat

¹⁹ Hatályos 2015. július 9-től

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Környezetszennyezés csökkentése, infrastruktúra teljessé válása. R.: pályázati lehetőségek feltárása K.: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H.: szennyvízhálózat rendszerének kiépítése, karbantartása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás
Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező, műszaki ellenőr, karbantartó
Partnerek	Önkormányzat, lakosság, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a környezetszennyezés, nő az infrastrukturális kiépítettség.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság, önkormányzat részére nagyobb anyagi teher, de élhetőbb környezet.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

3.

Intézkedés címe:	Parkolók kialakítása a középületek jobb megközelíthetősége érdekében.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzati középületek nehezen megközelíthetőek az idők számára.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen a középületek nehezen megközelíthetők az idők számára. A települési önkormányzat célul tűzi ki, hogy az elkövetkező 5 évben a település középületeinél parkolók kialakítását valósítja meg. R: pályázati lehetőségek feltárása K: pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése, pályázatírás H: parkolók kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése Folyamatos ellenőrzés, karbantartás

Részvevők és felelős	Önkormányzat, pályázt készítő, kivitelező
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 év K: 3 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Középületek könnyebben megközelíthetővé válnak az idősök számára is.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

4.²⁰

Intézkedés címe:	Az önkormányzat által gépjármű vásárlása az egyéb közösségi célú feladatok ellátáshoz
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Egyéb közösségi célú szolgáltatások biztosításának javítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat biztosítja az egyéb közösségi célú szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítését. A jelenlegi gépjármű állapota miatt ez egyre nehezebb. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan javítja a közösségi célú szolgáltatások biztosítását új gépjármű beszerzésével. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Gépjármű beszerzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázt készítés. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Részvevők és felelős	Önkormányzat.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 1 – 12 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Az önkormányzat által beszerzett gépjármű, mely a közösségi célú szolgáltatáshoz való hozzáférést javítja. A gépjármű megvásárlása révén az idősök szolgáltatáshoz való hozzájutásának feltételei javulnak.

²⁰ Hatályos 2015. július 9-től

(rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1.

Intézkedés címe:	Középületek akadálymentesítése, fűtéskorszerűsítése, hőszigetelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Önkormányzati tulajdonú középületek korszerűtlenek, elavultak, nem akadálymentesítettek, nem gazdaságos a fűtési rendszerük.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő középületek korszerűtlenek, nem akadálymentesítettek, nem gazdaságos fűtésük, ezért nem szolgálják sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi a középületek felújítását, akadálymentesítését, fűtéskorszerűsítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Önkormányzati épületek akadálymentesítése, hőszigetelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező.
Partnerek	Önkormányzat, kivitelező cég
Határidő(k) pontokba szedve	R: 10 – 12 hónap, a megfelelő pályázat kiírásának függvényében. K: 2 év H: 5 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az önkormányzat épületeinek felújítása, a lakosság közsolgáltatásokhoz történő kedvezőbb hozzáférése. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pénzügyi forrás hiánya, korlátozott lehetőségek.
Szükséges erőforrások	Önerő, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

21

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedésrel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	Kultúrház felújítása	A kultúrház rossz állapotú, nem akadálymentesített	Kultúrház felújítása, akadálymentesítése	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	modern kultúrházak száma	Önerő, pályázati forrás, saját alkalmazott	hosszú távon fenntartható
2.	Ruhabörze, használt cikk börze	A nehéz anyagi körülmények között kevésbé tudják	Ruhabörze, használtcikk börze kialakítása	költségvetés, gazdasági program	Igényfelmérés, védőnők, óvónők bevonása, helyszín biztosítása,	Védőnő, óvodavezető	R: 2-4 hónap K: 1 év H: 3 év	kedvezményesen megvásárolt termékek száma	Védőnő, óvodavezető (saját alkalmazott)	fenntartható

²¹ Hatályos 2013. október 11-től

		megvásárolni a gyermekek ruházatát.			folyamatos ágfenntartása					
3.	Bemutatóhely kialakítása	A lakosság hasznos időeltöltésének javítása, ismereteinek bővítése	Bemutatóhely kialakítása, épület felújítása, akadálymentesítése	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1-5 hónap K: 8 hónap H: 5 év	közfoglalkoztatottak száma, látogatók száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható
4.	Összekötő út építése Vanyola és Nagygyimót felé	Az egyébként közel lévő települések megközelítése körülményes, csak nagykerülővel lehet	Összekötő út építése Vanyola és Nagygyimót felé	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, érintett települések polgármesterei, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Összekötő út hossza	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható
5.	Külterületi utak, árkok felújítása, új kialakítás	Külterületen hiányosak az utak és az árkok, a meglévőknél szükséges a felújítás	Külterületi úthálózat állapotának javulása, árkok állagának javítása, út- és árokhálózat	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	külterületi út- és árokhálózat hossza	Önerő, pályázati forrás, önkéntesek	hosszú távon fenntartható

			bővítése.							
6.	Élelmiszers egélyszerinti biztosítása	Nehéz az élelmiszerek beszerzése a szűkös anyagi lehetőségek miatt	A rászoruló lakosság élelmiszerek ellátásának segítése	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Önkormányzat, polgármester, önkormányzati dolgozók	R: 5 hónap K: 1 év H: 2 év	jobb élelmiszer ellátottságú lakosság száma	önerő, támogatás	támogatás esetén hosszú távon fenntartható
7.	Téli tüzelőtámogatás biztosításának lehetőség szerinti megszervezése	Az anyagilag rossz helyzetben lévő lakosság nem tudja a szükséges téli tüzelőt biztosítani	A rászoruló lakosság téli tüzelővel történő ellátásának segítése	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	jobb tüzelő ellátottságú lakosok száma	önerő, pályázati forrás	kedvező pályázati lehetőség esetén hosszú távon fenntartható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1.	Sportpálya építése, sportöltöző felújítása	A meglévő sportöltöző korszerűtlen, kicsi. A meglévő bitumenes pálya veszélyes, nem megfelelő	Sportöltöző felújítása, bővítése, új sportpálya kialakítása.	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 2-4 hónap K: 1 év H: 3 év	sportolásban résztvevők száma	Önerő, pályázati forrás, saját alkalmazott	hosszú távon fenntartható
2.	Fedett buszváró, buszöböl építése,	A községi buszmegálló rossz állapotúak,	Régi buszmegállók elújítása, új buszöböl,	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása,	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Buszvárók száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható

	meglévő buszvárók felújítása	több helyen szükséges lenne felújításra, új kialakításra	buszmegálló kialakítása.		szerződés kötés, kivitelezés megvalósítása	ellenőr				
3.	Játszótér karbantartása, bővítése	A játszótér állapota romlik, játékok tönkremennek	Játékok felújítása, meglévő játszótér bővítése	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződés kötés, kivitelezés megvalósítása	polgármester, kivitelező, karbantartó	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	játszótéri eszközök száma	Pályázati forrás, önerő, önkormányzati alkalmazott	hosszú távon fenntartható
4.	Óvodai nyitva tartás felülvizsgálata, nyári szünet lerövidítése	Szülők munkába járását nem minden esetben támogatja az óvoda nyitva tartása	Szülők munkába állását elősegítő óvodai nyitva tartás kialakítása	költségvetés, gazdasági program	Felmérés. Szervezés. Nyitva tartás kialakítása.	Óvodavezető, óvodás gyermekek szülei, önkormányzat	R: 2-4 hó K: 1 év H: 3 év	óvodai nyitva tartási idő	óvodavezető, óvodás gyermekek szülei	fenntartható
5.	Park kialakítása, kerékpár gyakorló pálya kialakítása	A településen jelenleg gondozatlan terület található, a gyermekek, fiatalok hasznos időtöltése	Park, kerékpár gyakorló pálya kialakítása	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződés kötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1-2 hónap K: 1 év H: 3 év	parkok száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható

		nem megoldható megfelelő terület hiányában.								
6.	Hátrányos helyzetű gyermekek Bursa Hungarica ösztöndíj általi támogatása	Nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára is biztosított legyen a továbbtanulás	Minden gyermeknek legyen lehetősége a továbbtanulásra anyagi helyzetétől függetlenül	Költségvetés	Továbbtanulási támogatás biztosítása	Önkormányzat	2014. 11. 15.	Gyermekek felsőoktatásban való támogatása	Önerő, pályázati támogatás	folyamatos
7.	Hátrányos helyzetű gyermekek Arany János ösztöndíj általi támogatása	Nehéz anyagi körülmények között élő családok gyermekei számára is biztosított legyen a továbbtanulás	Minden gyermeknek legyen lehetősége a továbbtanulásra anyagi helyzetétől függetlenül	Költségvetés	Továbbtanulási támogatás biztosítása	Önkormányzat	2014. 11. 15.	Gyermekek középfokú oktatásban való támogatása	Önerő, pályázati támogatás	folyamatos
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Helyi piac kialakítása	Munkanélküli nők nehéz megélhetése	Helyi piac kialakítása, lehetővé	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező	Polgármester, tervező, kivitelező,	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	helyben értékesítő helyi	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható

			téve saját előállítású termékek értékesítését		kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	műszaki ellenőr		termelők száma		
2.	Önkormányzati ingatlan felújítása, aktív funkció kialakítása	Funkció nélküli önkormányzati ingatlan	Funkció keresése ingatlanok felújítás, akadálymentesítés	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Foglalkoztatottak száma, látogatók száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható

IV. Az idők esélyegyenlősége

1.	Település út- és járdahálózatának felújítása	Járda- és útburkolatok hiányosak, rossz minőségűek	Úthálózat felújítása, járda- és útbővítés	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Út- járdahálózat hossza	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható
2.	Csatornarendszer kiépítése	Nincs kiépített közműhálózat	Környezetszennyezés csökkentése, infrastruktúra teljessé válása	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Környezetszennyezés csökkenése, csatornával ellátott ingatlanok száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható a kialakított hálózat

					megvalósítá sa					
3.	Az önkormányzati középületek nehezen megközelíthetőek az idők számára.	Parkolók kialakítása a középületek jobb megközelíthetősége érdekében.	A középületek nél legyen megfelelő parkoló	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Közterületi, középületek előtti parkolók száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható
4. ²²	gépjármű vásárlása közösségi programok megvalósításához	a jelenlegi gépjármű állapota nagyon rossz	Új gépjármű beszerzése	költségvetés, gazdasági program	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	Polgármester, kivitelező cég	R. 1-12 hónap K: 2 év H: 5 év	A lakosság szolgáltatáshoz történő kedvezőbb hozzáférése.	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	Középületek akadálymentesítése, fűtőkorszerűsítése, hőszigetelések	Az önkormányzati középületek korszerűtlenek, elavultak, nem akadálymentesítettek	Középületek felújítása, akadálymentesítése, fűtőkorszerűsítése	költségvetés, gazdasági program	Pályázatkészítés, kivitelező kiválasztása, szerződéskötés, kivitelezés megvalósítása	Polgármester, tervező, kivitelező, műszaki ellenőr	R: 1 év K: 3 év H: 5 év	Akadálymentesített ingatlanok száma, korszerű fűtéssel rendelkező ingatlanok száma	Önerő, pályázati forrás	hosszú távon fenntartható

²² Hatályos 2015. július 9-től

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így

- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámoló a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Vaszar község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vaszar község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 48/2013.(VI.13.) határozatával elfogadta.

Mellékletek:

1. melléklet: 0-s és nincs adattáblázat

- 3.2.7 Felnőttoktatásban résztvevők
- 3.2.8 Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában
- 3.2.13 A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma
- 3.2.15 A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja- programokon résztvevő felnőttek száma
- 3.4.2 Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság
- 4.4.6 Óvodai körzethatár
- 4.4.10 Iskolai körzethatár
- 5.1.2 Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
- 5.1.3 Hátrányos megkülönböztetés
- 5.1.4 Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei
- 5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések
- 6.2.2 Tevékeny időskor
- 6.3.3 Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés
- 6.3.4 Idősek informatikai jártassága
- 7.1.1 Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők
- 7.1.2 Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma
- 7.1.3 Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban
- 7.1.4 A településen élő fogyatékos személyek önálló életviteli támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások
- 7.3.1 Akadálymentesítés1.
- 7.3.2 Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál
- 7.3.3 Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben
- 7.3.4 Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

2. melléklet: HEP elkészítési jegyzék.

Dátum: Vaszar, 2013. június 28.

Varga Péter sk.

Vaszar Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Vaszar, 2013. június 28.

Rasekné Kovács Andrea sk.

Vaszar, 2013. június 28.

Dr. Varga Istvánné sk.

Vaszar, 2013. június 28.

Kalmár Csaba sk.

Vaszar, 2013. június 28.

Takács Erzsébet sk.

Vaszar, 2013. június 28.

Kocsis Tímea sk.

Módosítást jóváhagyó határozat száma: 75/2013.(X.10.)

Felülvizsgálatot, módosítást jóváhagyó határozat száma: 31/2015.(VII.9.)

